

A pályázati felhívás címe:

## Mezőgazdasági kisüzemek beruházási támogatása

A pályázati felhívás kódszáma:

**KAP-RD09a-1-24**

### Rövid összefoglaló

|                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Ki nyújthat be támogatási kérelmet?</b><br>(Részletes információk a pályázati felhívás (a továbbiakban: felhívás) 2.1 és 2.2 fejezetében) | Mezőgazdasági őstermelő,<br>Mezőgazdasági termelőnek minősülő egyéni vállalkozó,<br>Szociális szövetkezet.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>Milyen tevékenységek támogathatóak?</b><br>(Részletes információk a felhívás 3.1 fejezetében)                                             | Mezőgazdasági termelők beruházásainak megvalósítása.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <b>Mikor lehet benyújtani a támogatási kérelmet?</b><br>(Részletes információk a felhívás 2.3 fejezetében)                                   | A támogatási kérelem benyújtására 2025. március 5-től van lehetőség.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <b>Mi a támogatás formája?</b><br>(Részletes információk a felhívás 8.1 fejezetében)                                                         | Vissza nem térítendő támogatás.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>Mennyi támogatást lehet igényelni?</b><br>(Részletes információk a felhívás 8.2. fejezetében)                                             | Legfeljebb 10 millió Ft-ot.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Mennyi előleg igényelhető?</b><br>(Részletes információk a felhívás 8.3. fejezetében)                                                     | A kedvezményezett választása szerint:<br>- egyszeri elszámolás esetén a támogatási okiratban meghatározott támogatási összeg, illetve az el nem számolt, vagy elszámolásra be nem nyújtott költségekre jutó támogatási összeg legfeljebb 25 %-áig<br>- többszöri elszámolás esetén legfeljebb 2 alkalommal a támogatási okiratban meghatározott támogatási összeg, illetve az el nem számolt, vagy elszámolásra be nem nyújtott költségekre jutó támogatási összeg legfeljebb 25 %-áig<br>kérelemmel előleget igényelhet. |
| <b>Mennyi a művelet végrehajtására rendelkezésre álló időtartam?</b><br>(Részletes információk a felhívás 4.2 fejezetében)                   | A kizárólag eszközbeszerzést tartalmazó művelet esetén a támogatási okirat véglegessé válását követő naptól számított legfeljebb 12 hónap; építési tevékenységet is tartalmazó művelet esetén 24 hónap.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Hol valósítható meg a művelet?</b>                                                                                                        | Magyarország egész területén.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Várhatóan hány művelet kap támogatást?</b>                                                                                                | kb. 2000 - 2500 db.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |

A felhívás meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló tervezett keretösszeg 29,4 Mrd Ft.

A felhívás forrását az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap és Magyarország költségvetése társfinanszírozásban biztosítja.

**A felhívás Magyarország Közös Agrárpolitika Stratégiai Tervének (a továbbiakban: KAP ST) keretében a Nemzeti Irányító Hatóság (a továbbiakban: IH) által kerül meghirdetésre.**

Felhívjuk a Tisztelt Kedvezményezettek figyelmét, hogy a felhívás, az Általános Útmutató a 2023 - 2027-es programozási időszakban a KAP Stratégiai Terv alapján meghirdetett pályázati felhívásokhoz c. dokumentum (a továbbiakban: ÁÚF) együttesen tartalmazzák a kérelem elkészítéséhez szükséges összes feltételt. Az IH a dokumentumok változtatási jogát fenntartja. A módosításokról minden esetben közlemény kerül megjelentetésre, ezért és az egyéb információk megismerése céljából kérjük, hogy kísérik figyelemmel a kap.gov.hu honlapon megjelenő közleményeket!

**A felhívásban nem szereplő előírások esetében a Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások eljárási rendjéről szóló 2022. évi LXV. törvény (a továbbiakban: KAP törvény), a Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások felhasználásának rendjéről szóló 54/2023. (IX. 13.) AM rendelet (a továbbiakban: KAP Vhr.), és az ÁÚF az irányadó.**

**A felhívás eltérhet az ÁÚF-ben megfogalmazott előírásoktól, ebben az esetben a felhívásban foglaltakat kell irányadónak tekinteni.**

**A felhívás vonatkozásában nem alkalmazandó az ÁÚF 6.1, 7. valamint 11. pontja.**

## Tartalomjegyzék

|                                                                                                                |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1. A FELHÍVÁS INDOKOLTSÁGA ÉS A KAP ST-HEZ VALÓ ILLESZKEDÉSE.....                                              | 5  |
| 2. A TÁMOGATÁSI KÉRELEM BENYÚJTÁSÁNAK FELTÉTELEI .....                                                         | 5  |
| 2.1. Kedvezményezettek köre.....                                                                               | 5  |
| 2.2. Támogatásban nem részesíthetők köre .....                                                                 | 6  |
| 2.4. A támogatási kérelem benyújtásának módja és egyéb feltételei.....                                         | 7  |
| 3. A MŰVELETTEL KAPCSOLATOS ELVÁRÁSOK .....                                                                    | 8  |
| 3.1. Támogatható tevékenységek.....                                                                            | 8  |
| 3.1.1. Önállóan támogatható tevékenységek.....                                                                 | 8  |
| 3.1.2. Önállóan nem támogatható tevékenységek .....                                                            | 10 |
| 3.1.2.1. Kötelezően megvalósítandó, önállóan nem támogatható tevékenységek:.....                               | 10 |
| 3.1.2.2. Választható, önállóan nem támogatható tevékenységek:.....                                             | 10 |
| 3.1.3. Nem támogatható tevékenységek:.....                                                                     | 11 |
| 3.2. A támogatható tevékenységek állami támogatási szempontú besorolása .....                                  | 12 |
| 3.3. A művelet műszaki, szakmai tartalmával kapcsolatos elvárások .....                                        | 12 |
| 4. A MŰVELETVÉGREHAJTÁS IDŐTARTAMA .....                                                                       | 20 |
| 4.1. A művelet megkezdése .....                                                                                | 20 |
| 4.1.1. Kizárólag eszközbeszerzést és/vagy szolgáltatás megrendelést tartalmazó művelet megkezdése .....        | 20 |
| 4.1.2. Építési tevékenységet tartalmazó művelet megkezdése .....                                               | 21 |
| 4.1.3. Ültetvénytelepítésre vonatkozó művelet megkezdése .....                                                 | 21 |
| 4.2. A művelet végrehajtására rendelkezésre álló időtartam és a művelet befejezésére vonatkozó elvárások ..... | 22 |
| 5. MŰVELETVÉGREHAJTÁSSAL KAPCSOLATOS EGYÉB ELVÁRÁSOK .....                                                     | 22 |
| 5.1. A fejlesztéssel érintett ingatlanra vonatkozó feltételek .....                                            | 22 |
| 5.2. A művelet megvalósítása utáni kötelezettségek (fenntartási kötelezettség) .....                           | 22 |
| 6. INDIKÁTOROK .....                                                                                           | 23 |
| 6.1. Az indikátorok teljesítéséhez való hozzájárulás.....                                                      | 23 |
| 7. KIVÁLASZTÁSI ELJÁRÁSREND .....                                                                              | 24 |
| 7.1. A támogatási kérelmek kiválasztására vonatkozó eljárásrend .....                                          | 24 |
| 7.2. Jogosultsági feltételek és kiválasztási kritériumok.....                                                  | 24 |
| 8. A FINANSZÍROZÁSSAL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK.....                                                             | 25 |
| 8.1. Támogatás formája.....                                                                                    | 25 |
| 8.2. Igényelhető támogatás .....                                                                               | 25 |

|                                                                                                  |    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 8.3. Igényelhető előleg.....                                                                     | 25 |
| 9. ELSZÁMOLÁSRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK .....                                                        | 26 |
| 9.1. Kifizetési kérelmek tervezése .....                                                         | 26 |
| 9.2. Elszámolható költségek.....                                                                 | 27 |
| 9.2.1. Egyszerűsített elszámolási mód alkalmazása.....                                           | 29 |
| 9.3. Elszámolhatóság feltételei .....                                                            | 30 |
| 9.4. Az elszámolható költségek mértékére és arányára vonatkozó elvárások .....                   | 31 |
| 9.5. Nem elszámolható költségek.....                                                             | 32 |
| 10. JOGKÖVETKEZMÉNYEK .....                                                                      | 32 |
| 10.1 Általános jogkövetkezmények .....                                                           | 32 |
| 10.2 Az üzleti tervben vállalt kötelezettségekhez fűződő jogkövetkezmények.....                  | 33 |
| 10.3 A felhívásban rögzített kötelezettségekhez/elvárásokhoz fűződő jogkövetkezmények .....      | 33 |
| 11. TOVÁBBI INFORMÁCIÓK .....                                                                    | 34 |
| 11.1. Jogutódlás, kötelezettségátadás .....                                                      | 34 |
| 11.2. További dokumentumok.....                                                                  | 34 |
| 11.3. Képzettségi nyilvántartás .....                                                            | 34 |
| 12. ÜGYFÉLSZOLGÁLAT ELÉRHETŐSÉGE.....                                                            | 35 |
| 13. CSATOLANDÓ MELLÉKLETEK LISTÁJA.....                                                          | 35 |
| 13.1. A támogatási kérelemhez csatolandó dokumentumok.....                                       | 35 |
| 13.1.1. A támogatási kérelem elkészítése során csatolandó (pótolható) mellékletek listája: ..... | 35 |
| 13.2. Az első kifizetési kérelemhez csatolandó dokumentumok.....                                 | 37 |
| 14. A FELHÍVÁS MELLÉKLETEI.....                                                                  | 38 |

## 1. A FELHÍVÁS INDOKOLTSÁGA ÉS A KAP ST-HEZ VALÓ ILLESZKEDÉSE

A felhívás alapjául a KAP ST RD09a\_B05\_SML\_73 kódszámú, Mezőgazdasági kisüzemek fenntartható fejlesztése című beavatkozás szolgál.

Ez a beavatkozás a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervekhez nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályaon kívül helyezéséről szóló, 2021. december 2-i (EU) 2021/2115 európai parlamenti és tanácsi rendelet 73. cikkén alapul.

**A felhívás a beavatkozásban megfogalmazott alábbi célok megvalósulását kívánja elősegíteni:**

- A vásárlók részéről egyre nagyobb igény mutatkozik a helyben megtermelt, előállított termények iránt, fontos a termelők és a vásárlók mikro szintű összekapcsolása, ehhez azonban a legkisebb üzemmérettel rendelkező – legtöbb esetben önerővel sem bíró – termelőknek segítségre van szüksége. A felhívás alapvető célja az adottságaik és ambícióik alapján fejlődőképes kisméretű mezőgazdasági termelők jövedelemszerzésének és gazdasági több lábon állásának elősegítése. Az ehhez szükséges építést is magába foglaló vagy anélküli fejlesztések megvalósítását szolgálja a felhívás.

## 2. A TÁMOGATÁSI KÉRELEM BENYÚJTÁSÁNAK FELTÉTELEI

### 2.1. Kedvezményezettek köre

**1. A felhívásra támogatási kérelmet nyújthat be:**

- a) őstermelő,
- b) mezőgazdasági termelőnek minősülő egyéni vállalkozó,
- c) szociális szövetkezet,

aki/amely a támogatási kérelem benyújtásakor nyitva álló benyújtási szakasz első napját megelőzően **legalább 180 nappal megkezdte mezőgazdasági tevékenységét**, és

**igazolja, hogy a támogatási kérelem benyújtásakor rendelkezik legalább 5 000, de 10 000 euró STÉ-nél kisebb üzemmérettel.** (Az üzemméret megállapítása szempontjából a 11. mellékletben megadott 348,93 Ft/euró árfolyammal számolt 2020. évi STÉ adatok az irányadók).

**1.1. A mezőgazdasági termelő tevékenységből származó üzemméret megállapítása:**

- a) **A növénytermesztéssel összefüggő üzemméret** számítás alapja a kedvezményezett - a felhívás szerinti támogatási kérelem benyújtási évében beadott - egységes kérelme (a továbbiakban: EK kérelem), vagy ha az még nem került benyújtásra, akkor a támogatási kérelem benyújtását megelőző évben beadott EK kérelme alapján elfogadott, mezőgazdasági tevékenységből származó üzemméret. Ha a kedvezményezett rendelkezik a 4. melléklet szerinti „Kormányhivatal igazolása a mezőgazdasági tevékenységgel hasznosított területadatokról” című formanyomtatványon feltüntetett mezőgazdasági tevékenységgel művelt területtel, vagy EK kérelemben nem szereplő területtel, akkor a mezőgazdasági tevékenységre vonatkozóan rendelkeznie kell a székhelye/lakóhelye szerint illetékes vármegyei

kormányhivatal által kiállított (a 4. melléklet szerinti) igazolással<sup>1</sup>, amely tartalmazza az üzemméret számításánál figyelembe vett terület nagyságát és hasznosítási kódját.

Amennyiben fenti területtel nem rendelkezik, a kedvezményezett a támogatási kérelem benyújtásával egyidejűleg nyilatkozik arról, hogy az igazolás kiállítása nem releváns.

- b) **Állattartással összefüggő üzemméret** számítás alapja a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (a továbbiakban: NÉBIH) által a kedvezményezetthez, mint tartóhoz nyilvántartásba vett tenyészetekben tartott állat lehet. Ha az üzemméret számítás alapját képező állat szarvasmarha, anyajuh, vagy anyakecske, akkor az érintett állatfaj tekintetében az Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszerbe (a továbbiakban: ENAR) bejelentett éves átlagos állatlétszámot<sup>2</sup> kell az üzemméret számításánál figyelembe venni.

Egyéb, az 5. melléklet szerinti állatfajok esetében az üzemméret nagyságát az állatállomány tartási helye szerint illetékes vármegyei kormányhivatal illetékes járási hatósági állatorvos által kiállított igazolás alapján kell az éves átlagos állatlétszám<sup>3</sup> alapján kiszámolni. Az ENAR-ba és Tenyészet Információs Rendszerben a támogatási kérelem benyújtásának napjáig bejelentett módosítások kerülnek figyelembevételre.

Amennyiben fenti állatokkal nem rendelkezik, a kedvezményezett a támogatási kérelem benyújtásával egyidejűleg nyilatkozik arról, hogy az igazolás kiállítása nem releváns.

**Felhívjuk a kedvezményezettek figyelmét, hogy a felhívás alapján egy megvalósítási helyhez kizárólag egy támogatási kérelem kapcsolódhat, továbbá őstermelők családi gazdasága (a továbbiakban: ÖCSG) vonatkozásában kizárólag egy tag lehet jogosult a támogatásra. Ha a kedvezményezett tagja ÖCSG-nek, akkor a 13. melléklet szerinti nyilatkozat benyújtása kötelező.**

A támogatási kérelem benyújtására konzorciumi formában nincs lehetőség.

## 2.2. Támogatásban nem részesíthetők köre

Az ÁÚF „Kizáró okok listája” című 2. pontjában felsoroltakon túl, az alábbi szempontok szerint **nem ítéltető meg támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely:

- támogatási kérelme nem felel meg a felhívás célkitűzéseinek;
- a Vidékfejlesztési Program keretében a VP2-6.3.1-16 kódszámú, Mezőgazdasági kisüzemek fejlesztése című, vagy a VP2-6.3.1-20 kódszámú Mezőgazdasági kisüzemek támogatása című pályázati felhívás alapján támogatásban részesült, illetve hatályos támogatói okirattal rendelkezik;
- a Vidékfejlesztési Program keretében a VP2-6.3.1-16 kódszámú, Mezőgazdasági kisüzemek fejlesztése című, vagy a VP2-6.3.1-20 kódszámú, Mezőgazdasági kisüzemek támogatása című pályázati felhívás alapján támogatási kérelmet nyújtott be, és annak kapcsán e felhívás szerinti támogatási kérelme benyújtásának időpontjában támogatási okirattal nem rendelkezik, illetve támogató támogatási kérelem tárgyában hozott részben hely adó vagy azt elutasító döntésével szemben benyújtott kifogásának elbírálása folyamatban van;

<sup>1</sup> Az igazolást ugyanazon évre szükséges kitölteni, amely évre a kedvezményezett esetében az EK kérelmet figyelembe kellene venni.

<sup>2</sup> Éves átlagos állatlétszám számítása a támogatási kérelem benyújtási hónapját megelőző 12 hónap állatállomány-nyilvántartása alapján történik

<sup>3</sup> A támogatási kérelem benyújtási hónapját megelőző 12 hónap állatállomány-nyilvántartása szerint.

- d) a felhívás alapján korábbi benyújtási szakaszban támogatási kérelmet nyújtott be, és annak kapcsán e felhívás szerinti támogatási kérelme benyújtásának időpontjában véglegessé vált támogatási okirattal még nem rendelkezik, mert a támogatási kérelme még nem került elbírálásra, vagy az által, hogy a támogatási kérelmének részben helyt adó-, vagy azt elutasító döntéssel szemben benyújtott kifogás elbírálása folyamatban van.

## 2.3. A támogatási kérelem benyújtásának határideje

**A támogatási kérelmek benyújtására 2025. március 5. naptól van lehetőség az alábbiak szerint meghatározott benyújtási szakaszokban:**

1. **benyújtási szakasz:** 2025. március 5. – 2025. március 18.
2. **benyújtási szakasz:** 2025. március 19. – 2025. április 1.
3. **benyújtási szakasz:** 2025. október 1. – 2025. október 14.
4. **benyújtási szakasz:** 2025. október 15. – 2025. október 27.

## 2.4. A támogatási kérelem benyújtásának módja és egyéb feltételei

**A kedvezményezett a felhívás keretében egy támogatási kérelem alapján részesíthető támogatásban, amely egy célterületre vonatkozhat. Ha a korábbi támogatási kérelmét a kedvezményezett visszavonja, vagy a kérelme elutasításra, vagy visszautasításra kerül, úgy a kedvezményezett jogosult újabb támogatási kérelem benyújtására.**

Támogatási kérelmet kizárólag a KAP törvény 10. § (2) bekezdés c) pontja szerint Kedvezményezett Nyilvántartási Rendszerben (a továbbiakban: KNYR) kérelemre nyilvántartásba vett besorolású kedvezményezett nyújthat be.

Támogatási kérelmet **kizárólag elektronikus úton**, a támogató által biztosított elektronikus felületen ([www.mvh.allamkincstar.gov.hu](http://www.mvh.allamkincstar.gov.hu)) keresztül, elektronikus azonosítási szolgáltatással történő azonosítást követően **lehet benyújtani**.

Az eredetileg papíralapú dokumentumokat digitalizált (pl. pdf, jpeg) formában kell csatolni az elektronikus felületen benyújtott kérelemhez. A feltölteni kívánt fájlt annak tartalma alapján szükséges elnevezni. Elektronikus aláírással hitelesített dokumentum benyújtása az eredeti elektronikus formában szükséges.

Forráskimerülés esetén – a KAP Vhr. 70. §-ban foglaltaknak megfelelően – az IH vezetője külön Nemzeti Irányító Hatósági közleményben rendelkezik a támogatási kérelem benyújtási időszakának lezárásáról.

A KAP Vhr. 17–18. §-aiban foglaltak szerint a támogatási kérelem meghatalmazott által is benyújtható.

**A támogatási kérelem benyújtásának részletes szabályait a KAP Vhr. 11-12. §-a tartalmazza.**

**A támogatási kérelem kitöltésével és benyújtásával kapcsolatos részletes leírást a „Felhasználói kézikönyv az elektronikus felület használatához és e-kérelem benyújtásához” című dokumentum tartalmazza.**

## 3. A MŰVELETTEL KAPCSOLATOS ELVÁRÁSOK

### 3.1. Támogatható tevékenységek

#### 3.1.1. Önállóan támogatható tevékenységek

A felhívás keretében az alábbi tevékenységek támogathatóak önállóan.

**A támogatási kérelemnek tartalmaznia kell a 3.1.1. pontban felsoroltak közül legalább egy, önállóan támogatható tevékenységet.**

**A kedvezményezett csak egy célterület kapcsán részesíthető támogatásban, illetve a támogatási kérelem csak egy célterületre vonatkozhat!**

**1. célterület: Állattartáshoz kapcsolódó fejlesztések** (a kapcsolódó műszaki-szakmai elvárásokat a 3.3. IV. pont tartalmazza):

1. Építéssel járó, állattartáshoz kapcsolódó beruházások: állattartó telepi épületek, létesítmények építése, bővítése, felújítása:
  - a) az adott állatfajtól és tartástechnológiától függően: istálló, fejő- és tejház, tojás válogató-, keltető épület, állatválogató, -kezelő és -felhajtó, illetve kifutó és jártató, elektromos és hagyományos karám, fűrésztő, mézház, méhészeti eszközök és berendezések tárolására és használatára, valamint a megtermelt méz az eszközöktől külön légtérben történő, biztonságos tárolására alkalmas épületek kialakítása, a méhcsaládok teletelésére alkalmas teleprész;
2. Az állategészségügyhöz, a takarmányozáshoz kapcsolódó, valamint az előállított termék és a takarmány kezelésére szolgáló építéssel és/vagy szereléssel járó technológiai fejlesztések megvalósítása:
  - a) az adott állatfajtól és tartástechnológiától függően: szellőztetés és hűtés-fűtés technológiájának kiépítése, takarmányok eltarthatóságát biztosító technológia kialakítása, etetés és itatás technológiájának kialakítása, a tojásgyűjtés, tojásosztályozás és tojáskeltetés technológiájának kialakítása; fejés technológiájának kiépítése, tejhűtés és tejtárolás technológiájának kialakítása, gypjúnyírás technológia kialakítása,
3. Építéssel nem járó, állattartáshoz szükséges gépek, eszközök beszerzése, beépítése:
  - a) az adott állatfajtól és tartástechnológiától függően: takarmány-előkészítés, kiosztás, tartósítás és kezelés gépei, az állathigiénia biztosításához szükséges gépek, állati termékek telepszintű kezelésének eszközei és gépei, állategészségügyhöz kapcsolódó eszközök, gépek, szálastakarmány betakarítás eszközeinek és munkagépei (például: bálázó, rendsodró, kaszáló, silózó adapter, bálacsomagoló, bálatüske, bálafogó), valamint legfeljebb 85 kW motorteljesítményű traktor, tojásjelölő-, osztályozó,- és csomagoló, illetve tisztító berendezések, fejőberendezések, tejhűtők, mobil karám, mobil kapu, mobil vályú, kezelő- és körmölő kaloda, körbála etető, mobil borjú óvoda, válogatókarám (mobil), körmölő kaloda, lábfűrésztő, elletőbox, drankák, önetető, önitató, körbála etető, fix és mobil villanypásztor.

**2. célterület: Kertészeti termelőtevékenység fejlesztése** (a kapcsolódó műszaki-szakmai elvárásokat a 3.3. IV. pont tartalmazza):

1. Építéssel járó, kertészeti termelőtevékenységet szolgáló épületek, létesítmények építése.
2. Építéssel nem járó, kertészeti tevékenység végzéséhez szükséges alábbi gépek, eszközök beszerzése:
  - a) mezőgazdasági erőgéphez, traktorhoz kapcsolható munkagépek,
  - b) vontatott betakarítógépek,
  - c) szedő platform, szüretelő-szedő gép, szedőputtony,
  - d) talajművelő gépek,
  - e) kertészeti tevékenység végzéséhez szükséges egyéb gépek, eszközök beszerzése,
  - f) legfeljebb 85kW motorteljesítményű traktor.
3. Tavaszi fagykár megelőzését szolgáló eszköz, berendezés, technológia beszerzése és telepítése (a kapcsolódó műszaki-szakmai elvárásokat a 3.3. IV. pont tartalmazza):
  - a) rögzített (telepített) vagy mobil (áttelepíthető) légkeverő berendezések,
  - b) autonóm hőtermelő berendezések (fagyvédelmi kályhák, más fűtőberendezések),
  - c) vontatott hőtermelő vagy légkeverő gépek (fűstlő, ködképző berendezések, légkeverő, valamint fagyvédelmi gépek).
4. Betakarítást követő áruvá készítést szolgáló eszközök beszerzése: válogatás, tisztítás, osztályozás, csomagolás, gépei vagy gépsorai, kapcsolódó technológiai berendezései.

**3. célterület: Terménytisztítók és terményszárítók beszerzése, terménytárolók építése, bővítése, technológiai korszerűsítése** (kapcsolódó műszaki-szakmai elvárásokat a 3.3. IV. pont tartalmazza):

1. Építéssel járó tevékenységek:
  - a) szántóföldi termények tárolását szolgáló létesítmények építése, bővítése, felújítása.
2. Építéssel nem járó, a terménytároláshoz szükséges gépek, eszközök, technológiák beszerzése:
  - a) mobil szárítóberendezések, mobil vetőmagszárítók,
  - b) magtisztítók, elő- és utőtisztítók,
  - c) terménytárolókban használatos anyagmozgató gépek.

**4. célterület: Gyümölcstermő-, gyógy-, aroma és fűszernövény-, borszőlő ültetvény telepítése** (kapcsolódó műszaki-szakmai elvárásokat a 3.3. IV. pont tartalmazza).

1. Új ültetvény telepítése:
  - a) gyümölcstermő ültetvény (a területen már meglévő ültetvény felszámolásának lehetőségével is),
  - b) évelő gyógy-, aroma- és fűszernövény ültetvény,
  - c) borszőlőültetvény.

**5. célterület: Mezőgazdasági termékek értéknövelése, a piacra jutást elősegítő technológiai fejlesztést célzó beruházások támogatása** (kapcsolódó műszaki-szakmai elvárásokat a 3.3. IV. pont tartalmazza).

1. A TEÁOR 10 és 11 besorolás szerinti tevékenységekhez<sup>4</sup> kapcsolódó élelmiszer-feldolgozó üzemek fejlesztése/létesítése:<sup>5</sup>
  - a) A támogatási kérelemmel érintett élelmiszeripari tevékenységhez kapcsolódóan épületek, építmények építése, kialakítása, bővítése, felújítása, ide értve a tevékenység végzéséhez szükséges konténer beszerzését is.
  - b) Termeléshez és/vagy élelmiszeripari termékek előállítását szolgáló tevékenységhez kapcsolódó új eszközök, gépek beszerzése, új technológiai rendszerek kialakítása.
2. Mézkeszerelés technológiai fejlesztése:
  - a) Mézkeszerelő helység kialakítása bővítése, felújítása, ide értve a tevékenység végzéséhez szükséges konténer beszerzését is.
  - b) Mézkeszerelés, mézfeldolgozás eszközeinek, gépeinek új technológiai rendszerek kialakítása.

**Felhívjuk a kedvezményezettek figyelmét, hogy az 1., 2., 3. és az 5. célterület keretében a 15. mellékletben található gépcsoport lista alapján besorolható gépek, eszközök beszerzése támogatott!**

### 3.1.2. Önállóan nem támogatható tevékenységek

#### 3.1.2.1. Kötelezően megvalósítandó, önállóan nem támogatható tevékenységek:

Tájékoztatással, nyilvánossággal kapcsolatos kötelezettségek teljesítése. A tájékoztatással, nyilvánossággal kapcsolatos kötelezettségek teljesítésével kapcsolatos előírásokat az ÁÚF tartalmazza.

#### 3.1.2.2. Választható, önállóan nem támogatható tevékenységek:

A felhívás keretében az alábbi tevékenységek önállóan nem, csak valamely önállóan támogatható tevékenységgel együttesen támogathatóak:

#### **Valamennyi célterület kapcsán:**

##### **1. A 9.4. pontban rögzített felső korlát figyelembe vételével:**

- a) Művelőelőkészítés:
    - a. szakmai előkészítés
  - b) Mérnöki feladatok.
  - c) Művelőmenedzsment.
  - d) Immateriális javak beszerzéséhez kapcsolódó tevékenységek (szabadalmak, licencek, szerzői jogok és védjegyek vagy eljárások megszerzése).
2. Áruszállításra, terepi munkavégzéshez használt, N1 járműkategóriába sorolt, gépjárművek beszerzése a felhívás 9.4. pontjában rögzített felső korlát figyelembe vételével.

<sup>4</sup> A TEÁOR 1020 (halfeldolgozás és tartósítás) alá tartozó tevékenységek kivételével.

<sup>5</sup> Élelmiszer-feldolgozó üzemek fejlesztése/létesítése csak első feldolgozási szintű Annex I termék előállítására irányulhat.

**Az 1., 2., 3. és 5. célterület kapcsán:**

3. A művelet részeként megvalósítandó telepi infrastruktúra-fejlesztés (lásd: Fogalomtár) megvalósítása és/vagy eszközbeszerzés, amely magában foglalja a vagyoni védelem gépeinek, eszközeinek beszerzését, a felhívás 9.4. pontjában meghatározott korlátozás figyelembevételével.

**Az 1., 2. és 3. célterület kapcsán:**

4. Üzemen belüli anyagmozgatás (homlokrakodó, mezőgazdasági pótkocsi, tartálykocsi, rakodógép, platós és vontató targoncák és ezek adapterei, kézi hidraulikus vagy elektromos raklapemelő (béka) gépeinek beszerzése.

**A 2. célterület 1. pont kapcsán:**

5. Esővízgyűjtő rendszer kialakítása.
6. Tápoldatozó rendszer kiépítése.

**A 4. célterület kapcsán:**

7. Ültetvénytelepítés esetén a telepítési terv szerinti egyszerű támrendszer és kerítés kiépítése.

**3.1.3. Nem támogatható tevékenységek:**

**A felhívás keretében a 3.1.1. és 3.1.2. pontban meghatározott tevékenységeken túlmenően más tevékenységek nem támogathatók.**

**Kiemelten felhívjuk a figyelmet, hogy a felhívás keretében nem támogathatóak az alábbi tevékenységek:**

1. A támogatási kérelem benyújtására nyitva álló időszak első napján a méhészeti ágazatban a központi költségvetés, valamint az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap társfinanszírozásában megvalósuló támogatások 2024-2027. évi igénybevételének szabályairól szóló 10/2024. (III. 25) AM rendelet keretében támogatható tevékenységek;
2. 180 napnál rövidebb ideig álló mobil állat-, valamint szalma/széna/eszköztároló sátrak beszerzése,
3. Göngyöleg beszerzése;
4. Fagyvédelmi gyertya beszerzése;
5. A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet által a quad kategóriába sorolt járművek beszerzése, függetlenül annak forgalomba helyezési járműkategóriai besorolásától;
6. Használt gépek, eszközök beszerzése;
7. Pickup típusú gépjármű beszerzése;
8. Vízjogi engedélyeztetéshez kötött minden tevékenység;
9. Forgóeszközök beszerzése;
10. Egynyári növényekből létrehozott ültetvények kialakítása;
11. Mezőgazdasági termelési jogok, támogatási jogosultságok megvásárlása;
12. Ingatlan vásárlása;
13. Állatok vásárlása;
14. Mezőgazdasági géptároló/gépszín/garázs építése, átalakítása, felújítása;
15. Megújuló energiaforrást hasznosító technológiákkal, rendszerekkel kapcsolatos tevékenységek;

16. Hőkamera, kotrógép, állatok- valamint állati termékek üzemen kívüli szállítását szolgáló pótkocsi beszerzése;
17. Drón beszerzése;
18. Trágyatároló létesítése, istállón belüli vagy kívüli trágyakezelési technológiák kialakítása.

### 3.2. A támogatható tevékenységek állami támogatási szempontú besorolása

A felhívás keretében nyújtott támogatás nem minősül az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdés szerinti állami támogatásnak, mivel a felhívás tekintetében a 2023-2027-es időszakra vonatkozó mezőgazdasági és erdészeti ágazatban, valamint a vidéki térségekben nyújtott állami támogatásokról szóló iránymutatás (11)-(14) pontja értelmében nem alkalmazandók az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásokra vonatkozó szabályok.

### 3.3. A művelet műszaki, szakmai tartalmával kapcsolatos elvárások

A művelet műszaki, szakmai tartalmának meghatározásához az alábbi elvárások figyelembevétele szükséges minden célterület esetében:

#### I. Általános elvárások:

1. A művelet költségvetését a piaci árakhoz igazodóan, reális és költséghatékony módon kell összeállítani. A hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvét, valamint a szokásos piaci árak történő megfelelést a támogatási okirat véglegessé válását követően is biztosítani kell, továbbá a műveletnek meg kell felelnie a reális és takarékos költségvetés előírásának az esetleges géptípus-változás, szállító-váltás és költség szerkezet-módosítás esetén is.
2. A műveletnek megfelelően kidolgozottnak kell lennie, a támogatási kérelem pontjait a kérdésnek megfelelő válasszal ki kell tölteni.
3. A kedvezményezett köteles eleget tenni a KAP törvényben és a KAP Vhr-ben foglaltaknak.
4. A műveletnek meg kell felelnie a felhívásban, annak mellékleteiben, illetve az ÁÚF által rögzített egyéb feltételeknek.
5. A kedvezményezettnek a támogatási kérelem benyújtó felületén üzleti tervet kell rögzíteni a 3. melléklet szerint.
6. A támogatott beruházást a kedvezményezett köteles a jóváhagyott megvalósítási helyen rendeltetésszerűen üzemeltetni.
7. Az agrártámogatási jogviszonyból származó kötelezettség teljesítését meghiúsító elháríthatatlan külső ok (vis maior) bekövetkeztét a kedvezményezettnek a Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből finanszírozott intézkedésekkel összefüggő elháríthatatlan külső ok (vis maior) esetén alkalmazott eljárásról szóló 23/2024. (IV. 9.) AM rendelet alapján kell bejelenteni.
8. A művelet tervezése és megvalósítása során figyelemmel kell lenni az ÁÚF-ben rögzített Alapjogi Charta érvényesítésével kapcsolatos elvárásokra, valamint a horizontális (környezetvédelmi, esélyegyenlőségi) elvárásokra és követelményekre.
9. A felhívás keretében kizárólag a felhívásnak, valamint a művelet céljának megfelelő méretű, funkciójú, kialakítású tevékenységek támogathatók.

10. A támogatás elnyerésével a kedvezményezett vállalja, hogy a fenntartási idő végéig a mezőgazdasági tevékenységből származó üzemméretét legalább 50%-os mértékben megnöveli. A vállalat a támogatási okiratban rögzített üzemméret és a fenntartási időszak 4. év viszonylatában kell teljesíteni. A kötelezettség teljesülését a Magyar Államkincstár, mint az IH közreműködő szerve és, mint Nemzeti Kifizető Ügynökség (a továbbiakban: Kincstár) a fenntartási időszak 5. évében ellenőrzi.

## II. A műveletek tervezésével, megvalósításával kapcsolatos elvárások:

1. A fenntartási kötelezettség időtartama alatt a támogatással megvalósított beruházás tárgya nem idegeníthető el, nem adható bérbe, jótállás alapján történő csere, amortizáció, lopás, működésképtelenné, használhatatlanná válás esetén a támogatóhoz történő bejelentést követően – a bejelentés alapjául szolgáló igazoló dokumentumokat mellékelve – saját forrásból lecserélendő.
2. Építési tevékenység megvalósítása esetén a támogatási és kifizetési kérelem összeállítása során a Kincstár honlapján közzétett Építési Normagyűjtemény (a továbbiakban: ÉNGY) alkalmazandó. A támogatási kérelem keretében történő költségvetés tervezését a támogatási kérelem benyújtásakor érvényes ÉNGY-ben szereplő tételek azonosítója szerint kell elvégezni. A kifizetési kérelem vonatkozásában a kifizetési kérelem benyújtásakor érvényes ÉNGY referenciaárak mértékéig, közbeszerzési eljárás lefolytatásával megvalósuló beruházás esetén a támogatási okiratban a tevékenységre jóváhagyott összeg mértékéig lehet elszámolni. Ha a kifizetési kérelem benyújtásakor érvényes ÉNGY nem tartalmazza az elszámolandó építési tételt, akkor – a kifizetési kérelem és a támogatási kérelem benyújtása közötti időszakon belül – az utolsó olyan, érvényes ÉNGY-t kell figyelembe venni, amelyben az építési tétel szerepelt.
3. Építési tevékenység megvalósítása esetén a kedvezményezett az elszámolni kívánt bizonylattal együtt az ÉNGY szerinti bontású számlarészletezőt is benyújtja a kifizetési kérelemhez.

A számlarészletezőnek különösen az alábbi tartalmi elvárásoknak kell megfelelnie:

- a számla kiállítója által hitelesítésre került,
- hivatkozik a kapcsolódó számlára,
- tartalmazza az áfa összegét, a kapcsolódó tevékenység azonosítóját, a tétel ÉNGY szerinti kódját és megnevezését, a mennyiséget, az egységárat, valamint az összesített árat.

Ha az elszámolni kívánt építési tételek nem sorolhatóak be az ÉNGY tételazonosítói szerint, akkor a kedvezményezett legalább három, azonos funkcióra vonatkozó összehasonlítható műszaki tartalommal rendelkező részletes és tételes – egymástól és a kedvezményezettől független kibocsátótól származó – magyar nyelvű, a KAP Vhr. 3. melléklete szerinti tartalmi elemekkel rendelkező árajánlatot köteles csatolni a támogatási kérelméhez.

4. A támogatási kérelemben a költséghatékonyságot és a támogatási kérelem céljait figyelembe vevő legkedvezőbb árajánlattal rendelkező építési tételt kell feltüntetni, amelyet szakmai indokolással kell ellátni.
5. **Gép-, eszköz- és technológiai berendezés beszerzése esetén a kedvezményezett a támogatási kérelem mellékleteként köteles benyújtani három, a KAP Vhr. 3. melléklete szerinti tartalmi elemekkel rendelkező, egymástól és a kedvezményezettől független forgalmazótól származó, azonos funkcióra vonatkozó, összehasonlítható műszaki paraméterekkel rendelkező gépre, eszközre, technológiai berendezésre vonatkozó árajánlatot.** A támogatási kérelemben a költséghatékonyságot, az „értéket a pénzért” elvet és a támogatási kérelem céljait figyelembe vevő összességében legkedvezőbb ajánlattal rendelkező gépet, eszközt vagy technológiai berendezést kell feltüntetni, mint elfogadott árajánlatot, amelyet szakmai indokolással kell ellátni. Forgalmazó alatt nem kizárólagosan magyar forgalmazó értendő.

6. Szolgáltatás vásárlása esetén (műveletmenedzsment és a művelet-előkészítés kivételével) szintén három árajánlat benyújtása szükséges.
7. A forinttól eltérő pénznemben kiállított árajánlat esetén az árajánlatban szereplő építés megvalósításának, gép-, eszköz- és technológiai berendezés beszerzésének költségét és az arra jutó támogatás összegét az árajánlat kiállításának időpontjában érvényes, a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) által közzétett hivatalos devizaárfolyamon kell forintra átszámítani. Ha az árajánlat magyar forintban is tartalmazza az elszámolni kívánt tétel értékét, úgy a magyar forintban megadott érték tekintendő az árajánlat érvényes értékének.
8. A piaci ár alátámasztásaként nem fogadható el olyan árajánlat, megrendelő, szerződés, utasítás, egyéb kötelezettségvállalás, amely olyan ajánlattevőtől származik, aki/amely a KAP Vhr. 5. melléklet 2.3.2.5. pontjában foglaltak alapján nem minősül függetlennek. Az előírás betartása a kedvezményezett felelőssége. Érvénytelen ajánlat nem vehető figyelembe alátámasztó dokumentumként.

**Az árajánlatok kiállításával és érvényességével kapcsolatos előírásokat az ÁÚF tartalmazza.**

9. A kifizetési kérelemmel csak annyi anyaghoz tartozó költség kerülhet elszámolásra – a hozzá kapcsolódó elszámolható munkadíjjal együtt – amennyi anyag a támogatott művelettel kapcsolatosan ténylegesen felhasználásra, beépítésre került. Az ÉNGY-ben szereplő építési tételek esetén az anyagköltség a hozzá kapcsolódó munkadíj költséggel együtt, ugyanazon számla alapján kerülhet elszámolásra.
10. A műszaki teljesítmény igazolása valamennyi beépítésre kerülő építési termék vonatkozásában kötelező, az építési termék építménybe történő betervezésének és beépítésének, ennek során a teljesítmény igazolásának részletes szabályairól szóló 275/2013. (VII. 16.) Korm. rendeletben foglaltak szerint, melyet a Támogató felszólítására kell bemutatni.
11. A művelet keretében kizárólag olyan **első üzembe helyezésű**, a támogatási kérelem benyújtásának évétől számított **legfeljebb három éve gyártott gép, eszköz, technológiai berendezés** beszerzése és beépítése támogatható, amely a támogatható tevékenység megvalósítását szolgálja.
12. A beszerezni kívánt gépeknek, eszközöknek, technológiáknak meg kell felelniük a vonatkozó európai irányelveknek, szabványoknak, illetve az azokat átültető magyar jogszabályoknak, szabványoknak, környezetvédelmi előírásoknak.
13. A művelet megvalósítási helye (nem helyhez rögzíthető üzemeltethető támogatott gép, berendezés állandó tárolási helye) a művelet végrehajtására rendelkezésre álló időtartam alatt, valamint a műveletmegvalósulás befejezését követően a fenntartási időszak alatt kizárólag a támogató előzetes hozzájárulásával–változtatható meg. Építési tevékenységet tartalmazó művelet esetén a megvalósítási hely módosítására irányuló változás-bejelentés – a hatósági kötelezés miatt szükséges módosítás kivételével – a támogatási döntés véglegessé válását követő 6 hónapon túl nem nyújtható be.

**III. Hatósági engedélyeztetéssel, dokumentumokkal kapcsolatos elvárások:**

1. **Építési tevékenység esetén (ideértve az építéssel járó technológiákat is)** a támogatási kérelemhez a kedvezményezett nevére szóló építészeti-műszaki tervdokumentációt csatolni kell.

**Építési tevékenység esetén (ideértve az építéssel járó technológiákat is) a támogatási kérelemhez csatolni szükséges a 2. melléklet szerinti nyilatkozatot (vagy az azzal egyenértékű dokumentumot: építési engedély, építési hatósági igazolás) arról, hogy mely tevékenység minősül építési engedély vagy bejelentés köteles tevékenységnek, és melyek az építési engedély nélkül végezhető építési tevékenységek.**

Ültetvénytelepítés esetén az ültetvény védelmét biztosító kerítés, az ültetvényhez tartozó támrendszer kiépítése és a rögzített (telepített) légkeverő berendezések beton talapzatának kialakítása esetében nem szükséges a tervezői nyilatkozatot benyújtani (a kedvezményezett nevére szóló építészeti-műszaki tervdokumentáció benyújtása ebben az esetben is szükséges).

**Felhívjuk a Kedvezményezettek figyelmét, hogy az építészeti-műszaki tervdokumentáció támogatási kérelemhez történő csatolása minden esetben szükséges, akkor is, ha az már korábban csatolásra került az építési engedélyhez.**

2. Engedélyköteles építési tevékenység esetén az első érintett kifizetési kérelemhez mellékelni kell a kedvezményezett nevére szóló, végleges építési engedélyt a hozzá kapcsolódó engedélyezési záradékkal ellátott építészeti-műszaki tervdokumentációval együtt (ha korábban nem került benyújtásra).
3. Engedélyköteles építési tevékenység esetén a záró kifizetési kérelemhez mellékelni kell a végleges használatbavételi engedélyt vagy hatósági igazolást arról, hogy a hatóság a használatbavételt tudomásul vette.
4. Nem engedélyköteles építési tevékenység esetén a záró kifizetési kérelemhez mellékelni kell a műszaki átadás-átvételi jegyzőkönyvet, hibalista esetén a műszaki ellenőr teljesítésigazolásával a teljes körű javításról.
5. Építéssel járó művelet esetén az adott szakterületre jogosultsággal rendelkező műszaki ellenőr alkalmazása, építési és felmérési napló vezetése kötelező. Ha az építési tevékenység nem építési engedélyköteles és/vagy az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet alapján nem állna fenn az építésnapló-vezetési kötelezettség, akkor az építési és felmérési napló elektronikusan vagy papír alapon is vezethető.
6. Csak szereléssel járó technológiák beszerzése, csak szereléssel járó fejlesztések esetén (az adott technológia típusától, a kivitelezés módjától függően például: etetés-itatás technológia, lámpacsere) elegendő technológiai leírás és a megvalósítási helyet ábrázoló helyszínrajz, valamint vázrajz (ha releváns) benyújtása, építészeti-műszaki tervdokumentáció benyújtására nincs szükség. Adott technológia vagy fejlesztés esetében - amennyiben a technológiai leírás nem tartalmazza – tervezői, kivitelezői vagy forgalmazói nyilatkozatot kell arról benyújtani, hogy az adott tevékenység megvalósítása csak szereléssel jár, építési elemeket nem tartalmaz.
7. Csak szereléssel járó technológiák beszerzése esetén nem szükséges építési napló és felmérési napló vezetése, illetve műszaki ellenőr alkalmazása.
8. A művelet megvalósítását szolgáló gazdasági esemény megtörténtét hitelesen igazoló eredeti dokumentumoknak a kedvezményezett nyilvántartásában fizikailag elkülönítetten, ellenőrzésre alkalmas, rendezett formában rendelkezésre kell állniuk

#### **IV. Egyes támogatott tevékenységekhez kapcsolódó műszaki-szakmai elvárások:**

##### **1. célterület: Állattartáshoz kapcsolódó fejlesztések:**

1. A felhívás keretében támogatás kizárólag a következő állatfajok tartásához kapcsolódó műveletekhez nyújtható:
  - 1.1 baromfifélék (házityúk, pulyka, kacsa, pészmaréce, lúd, gyöngytyúk);
  - 1.2 sertésfélék (házi sertés, vaddisznó);
  - 1.3 szarvasmarhafélék (szarvasmarha és bivaly, ideértve a bölényt is);
  - 1.4 juh- és kecske félék;
  - 1.5 lófélék (ló, szamár, öszvér),
  - 1.6 nyúl, méh, húshasznosítású galamb, fűrj, strucc, emu, fácán, csincsilla.

2. A kedvezményezettnek meg kell felelnie a támogatási kérelemmel érintett állattartó telepen tartott állatfaj kapcsán különösen az alábbi jogszabályoknak:

- a Baromfi Információs Rendszer létrehozásáról és működtetésének rendjéről szóló 120/2007. (X. 18.) FVM rendelet előírásainak,
- a sertések jelöléséről valamint Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről szóló 83/2015. (XII. 16.) FM rendelet előírásainak;
- a szarvasmarha-fajok egyedeinek jelöléséről valamint Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről szóló 99/2002. (XI.5) FVM rendelet előírásainak;
- a juh és kecske fajok egyedeinek Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről szóló 182/2009. (XII. 30.) FVM rendelet előírásainak;
- a lófélék egyedeinek azonosításáról szóló 110/2013. (IV. 9.) Korm. rendelet előírásainak;
- a tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről szóló 119/2007. (X.18.) FVM rendelet előírásainak.

## **2. célterület: Kertészeti termelőtevékenység fejlesztése**

### **I. Hideghajtató fóliasátrak építése:**

Az alapterület nagysága legalább 500 m<sup>2</sup>. A megépítésre kerülő fóliaházak horganyzott fémcső bordákkal és tartólábakkal, legalább 7,5 méteres fesztávolsággal készülhetnek. A fedésre felhasznált fóliának UV stabilnak és legalább 170 mikron vastagságúnak kell lennie. A művelet tartalmazhatja az öntöző, a tápoldatozó, a légkeverő és szellőztető rendszert,  $\Delta t$  = legalább 10 °C hőmérsékletkülönbség áthidalására alkalmas fűtést.

### **II. Normál hőmérsékletű (0/+7°C) hűtőkamrák, valamint zöldség-és burgonyatárolók építészeti-műszaki tartalmára vonatkozó előírások:**

#### **1. Hűtőkamrák létesítése, hűtő konténerek beszerzése 99 m<sup>3</sup> hűtött légtérig**

Normál hőmérsékletű (0/+7°C) hűtőkamrák létesítése esetén a legkisebb támogatott hűtött légtérnek el kell érni a 13 m<sup>3</sup>-t, a felhasznált szendvicspanel falvastagsága legalább 80 mm. Tartalmaznia kell a teljes hűtőgépesítési rendszert (on/off klíma „split aggregát” beépítése nem támogatott), LED világítást, a beépített ajtónak ÉMI minősítéssel kell rendelkeznie.

#### **2. Új építésű zöldség- és burgonyatárolók létesítése**

Az épületeknek könnyűszerkezetes konstrukcióban kell megépülniük, és a könnyűszerkezetes épületekre vonatkozó építési, valamint a hőszigetelésre és az energiahatékonyságra vonatkozó hazai és európai minőségi előírásoknak meg kell felelniük. Az építménynek tartalmazni kell, az épületgépesítési berendezéseket, a megvilágítást, az elektromos hálózatot, a tűzvédelem elemeit, az állagmegóvás céljára beépített technológiák gépészeti elemeit (párásítás, szellőztetés). A hűtés a külső levegő bevezetésével, keringtetésével kell, hogy történjen.

### **III. Tavasz fagykár megelőzését szolgáló eszköz, berendezés, technológia beszerzése és telepítése**

1. Építési tevékenység kizárólag a rögzített légkeverő berendezés létesítése kapcsán támogatott.

## **3. célterület: Terménytisztítók és terményszárítók beszerzése, terménytárolók építése, bővítése, technológiai korszerűsítése**

Felhívjuk a Tisztelt Kedvezményezettek figyelmét, hogy a 3. célterület vonatkozásában műszaki-szakmai elvárások nem kerültek előírásra.

#### **4. célterület: Új gyümölcstermő-, gyógy-, aroma és fűszernövény-, borszőlő ültetvény telepítése**

##### **4.1. Gyümölcstermő ültetvények telepítéséhez kapcsolódó előírások<sup>6</sup>:**

1. A 9. melléklet I. táblázatában szereplő gyümölcsfajokból<sup>7</sup>, legalább az előírt tőszámmal telepített ültetvény létrehozása. A legkisebb támogatható ültetvényméretnek a telepítési terv szerint el kell érnie az 0,5 hektár területnagyságot, a legkisebb támogatható táblaméretnek a 0,5 hektár területnagyságot.
2. A támogatási kérelem benyújtásakor csatolni kell legalább az ültetvénytelepítés szándékához kapcsolódó bejelentési kötelezettség teljesítését igazoló dokumentumot. Ha a támogatási kérelem benyújtásakor rendelkezésre áll, a telepítésre kerülő ültetvény telepítési szándék bejelentését és hatóság általi nyilvántartásba vételét igazoló dokumentumot.
3. Legkésőbb az első kifizetési kérelemhez mellékelni kell a telepítésre kerülő ültetvény telepítési szándék bejelentését és hatóság általi nyilvántartásba vételét igazoló dokumentumot - ha az a támogatási kérelemmel együtt nem került benyújtásra.
4. Csak a gyümölcs termőhelyi kataszterben, **a telepítendő gyümölcsfaj vonatkozásában legalább termesztésre alkalmas minősítéssel szereplő földterületre tervezett ültetvény telepítése támogatható.** A támogatási kérelemhez mellékelni kell a gyümölcs termőhelyi kataszter bejegyzéséről kiadott határozat másolatát, vagy a termőhelyi katasztert vezető szerv igazolását arról, hogy a terület az adott gyümölcsfaj vonatkozásában szerepel a gyümölcs termőhelyi kataszterben.
5. A kedvezményezett **köteles** a telepített ültetvényt annak termőre fordulásától a 9. melléklet I. táblázat 'D' oszlopában meghatározott határidőig **termesztésben tartani**.
6. Az ültetvénytelepítéshez kapcsolódóan a 8. melléklet I. pontjában rögzített minimális adattartalommal **telepítési terv benyújtása kötelező**.
7. A telepítés során felhasználható szaporítóanyagra vonatkozó előírások:
  - a. a telepítendő fajtának szerepelni kell a hazai Nemzeti Fajtajegyzékben vagy az Európai Unió valamely tagállamának nemzeti fajtajegyzékében (felhívjuk a figyelmet, hogy a „magoncalany” megnevezés alatt szereplő fajták telepítése nem támogatott),
  - b. telepítéshez, az alábbi c) pontban megnevezett fajok kivételével hatóság által certifikált kategóriában tanúsított, vagy CAC (csemegeszőlő esetében standard) kategóriájú szaporítóanyag használható fel,
  - c. szilva, kajszli, őszibarack, valamint nektarin esetében certifikált kategóriájú szaporítóanyag használható fel.
8. Az első, a szaporítóanyag elszámolását is tartalmazó kifizetési kérelemhez mellékelni kell a felhasznált szaporítóanyagra vonatkozó, a kérelmező nevére kiállított származási igazolás másolatát, nem Magyarországról származó szaporítóanyag esetén a kérelmező nevére kiállított, a felhasznált szaporítóanyag származását igazoló dokumentumot (adás-vételét igazoló számla, szállítólevél, származási igazolás).

<sup>6</sup> Felhívjuk a Tisztelt Kedvezményezettek figyelmét, hogy a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről szóló 13/2001. (V. 9.) KöM rendelet szerint a homoktövis (*Hippophae rhamnoides*) kertészeti változatai is védelem alá esnek. Kérjük, telepítési szándék esetén forduljanak a területileg illetékes Kormányhivatal természetvédelmi hatáskörben eljáró járási hivatalához a termesztésbe vonásához szükséges engedély beszerzése ügyében.

<sup>7</sup> Mogoró ültetvény vonatkozásában mikorrhizált csemete telepítése is támogatott.

9. A kedvezményezettnek az ültetvény nem termő időszakában ápolási kötelezettségének eleget kell tennie. Az ápolási kötelezettség teljesítéséről **köteles gazdálkodási naplót vezetni**.
10. A kedvezményezettnek az ültetvénytelepítést a telepítési terv szerint kell megvalósítania, amelyről legalább a 7. melléklet I. pontja szerinti tartalmi elemekkel rendelkező **telepítési naplót köteles vezetni**.

#### 4.2. Élő gyógy-, aroma- és fűszernövény ültetvényekhez kapcsolódó tevékenységek

1. A 9. melléklet III. táblázatában szereplő<sup>8</sup> gyógy-, aroma- és fűszernövényekből, az előírt követelményeknek megfelelő **új ültetvény telepítése**: a legkisebb támogatható ültetvényméretnek a telepítési terv szerint el kell érnie a 0,25 hektár területnagyságot, a legkisebb támogatható parcellaméretnek a 0,25 hektár területnagyságot.
2. Támogatás a 9. melléklet III. táblázatában meghatározott fajok vonatkozásában, legalább a 'C' vagy legfeljebb a 'G' oszlopban meghatározott tőszámú/sortávolságú ültetvény telepítéséhez adható.
3. A kedvezményezett köteles az ültetvényt annak termőre fordulásától a 9. melléklet III. táblázat 'D' vagy 'F' oszlopában meghatározott ideig művelésben tartani.
4. A félcserje és lágyszárú típusú fajok (9. melléklet III. táblázat 2.-5. fajcsoport) esetén a felhasznált szaporítóanyag megfelelőségét a következő okiratok valamelyikével szükséges igazolni:
  - a. a vetőmag minősítését a zöldség szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról szóló 50/2004 (IV. 22.) FVM rendelet szerint igazoló okirat,
  - b. a legalább a vetőmag fajazonosságát, tisztaságát és csírákéességét tartalmazó szállítói igazolás,
  - c. a növénytermesztési hatóság által kiállított, a vetőmag fajazonosságára, tisztaságára és csírákéességére vonatkozó vizsgálati jegyzőkönyv,
  - d. vásárolt lágyszárú, illetve félcserje palánták esetén zöldségpalánta vagy dísnövény szaporítóanyag-kísérő okmány,
  - e. saját nevelésű, magról vetett palánta esetén a kiindulási vetőmagra vonatkozóan az a.-c. pontokban leírtak egyike,
  - f. vegetatív úton előállított szaporítóanyag esetén a területileg illetékes növény egészségügyi hatóság „mentes” minősítésű szemlejegyzőkönyve.

A felsorolt okiratok egyikét az első, a szaporítóanyag elszámolását is tartalmazó kifizetési kérelemhez kell mellékelni.

<sup>8</sup> A mellékletben nem szereplő, élő növény (kivéve: bodza) telepítése akkor támogatott, ha arról a kedvezményezett a Gyógynövény Szövetség és Terméktanács által kiállított szakmai ajánlással rendelkezik. A szakmai ajánlásnak tartalmaznia kell az 9. melléklet III. táblázat szerinti csoport besorolást és szakmai követelményeket.

5. Fás szárú, cserje típusú fajok (9. melléklet III. táblázat 1. fajcsoport) esetén, a felhasznált szaporítóanyag megfelelőségét a következő okiratok valamelyikével szükséges igazolni:
  - a. gyümölcs vagy erdészeti szaporítóanyag származási igazolvány,
  - b. dísznövény szaporítóanyag kísérő okmány,
  - c. saját előállítású szaporítóanyag esetén a területileg illetékes növény egészségügyi hatóság „mentes” minősítésű szemlejegyzőkönyve.

A felsorolt okiratok egyikét az első, a szaporítóanyag elszámolását is tartalmazó kifizetési kérelemhez kell mellékelni.

6. Az ültetvénytelepítéshez kapcsolódóan a 8. melléklet II. pontjában rögzített minimális adattartalommal **telepítési terv benyújtása kötelező**.
7. A kedvezményezettnek az ültetvény nem termő időszakában ápolási kötelezettségének eleget kell tennie. Az ápolási kötelezettség teljesítéséről **köteles gazdálkodási naplót vezetni**.
8. A kedvezményezettnek az ültetvénytelepítést a telepítési terv szerint kell megvalósítania, amelyről a 7. melléklet I. pontja szerinti, minimális tartalmi elemekkel rendelkező **telepítési naplót köteles vezetni**.

#### 4.3. Borszőlőültetvény telepítéshez kapcsolódó tevékenységek:

1. **Új borszőlőültetvény telepítése.** A legkisebb támogatható ültetvénytérületnek el kell érni a 0,25 ha-t, a legkisebb támogatható táblaméretnek a 0,25 ha területnagyságot. A támogatható tevékenység magában foglalja az ültetvény művelésmódjának megfelelő támrendszer kialakítását is.
2. A támogatási kérelem benyújtásakor mellékelni kell a terület fekvése szerint illetékes hegybíró által kiadott **új telepítési engedélyt**.
3. A kedvezményezett köteles a borszőlőültetvény telepítését a jóváhagyott talajvédelmi terv és a hegybíró által kiadott telepítési engedély, továbbá a telepítési terv szerint megvalósítania, amelyről a 7. melléklet II. pontja szerinti, minimális tartalmi elemekkel rendelkező **telepítési naplót köteles vezetni**.
4. A telepítéshez felhasznált szaporítóanyag származását az első a szaporítóanyag elszámolását is tartalmazó kifizetési kérelem benyújtásakor kell igazolni. A kifizetési kérelemhez mellékelni kell a felhasznált szaporítóanyagra vonatkozó, a kérelmező nevére kiállított származási igazolás másolatát, nem Magyarországról származó szaporítóanyag esetén a kérelmező nevére kiállított, a felhasznált szaporítóanyag származását igazoló dokumentumot (adás-vételét igazoló számla, szállítólevél, származási igazolás). A felhasznált szaporítóanyag lehet:
  - a) engedélyes árutermelő szőlő iskolában előállított, hatóság által ellenőrzött, a szőlő szaporítóanyagok előállításáról, minősítéséről és forgalomba hozataláról szóló 87/2006. (XII. 28.) FVM rendelet 8. melléklete szerint minősített ültetési anyag,
  - b) nem Magyarországról származó szaporítóanyag esetén a hazai minőségi előírásoknak megfelelő ültetési anyag.
5. **A támogatással érintett ültetvényt a műveletmegvalósítás befejezésétől számított 13. borpiaci év végéig művelési kötelezettség terheli.**

6. A kedvezményezettnek az ültetvény nem termő időszakában ápolási kötelezettségének eleget kell tennie. Az ápolási kötelezettség teljesítéséről **köteles gazdálkodási naplót vezetni**.
7. Az ültetvénytelepítéshez kapcsolódóan a 8. melléklet III. pontjában rögzített minimális adattartalommal **telepítési terv benyújtása kötelező**.
8. A telepített ültetvénynek el kell érnie a **legalább 4000 db oltvány/dugvány/ha** tőszámot.
9. A borszőlőültetvény telepítés kizárólag új, korábban nem használt alapanyagok beszerzésével, valamint felhasználásával hajtható végre.
10. A támogatási kérelemhez csatolni kell az ültetvény művelési módja szerinti támrendszeréről készített vázrajzot, amelyben fel kell tüntetni a művelési módot, az oszlopok és karók méretét, távolságát, a huzalok átmérőjét és talajtól mért távolságukat, a vég- és soroszlop anyagát, valamint a végoszlop rögzítés módját.
11. **A felhívás szerint telepítési támogatás kizárólag borvidékbe sorolt településen megvalósuló, új telepítési engedély alapján telepített ültetvényekre vehető igénybe.**

A borvidékek felsorolását a szőlő- és borkereskedelem részletes szabályairól szóló 26/2021. (VII. 29.) AM rendelet 1. melléklete tartalmazza. Adott borvidék vonatkozásában figyelembe vehető települések megtalálhatók az adott borvidék oltalom alatt álló eredetmegjelölés termékleírásának IV. „Körülhatárolt terület” fejezetében (a termékleírások a következő linken érhetők el: <https://gi.kormany.hu/foldrajzi-arujelzok>).

#### **5. célterület: Mezőgazdasági termékek értéknövelése, a piacra jutást elősegítő technológiai fejlesztést célzó beruházások támogatása**

1. Az 5. célterület 1. szerinti tevékenység (élelmiszer-feldolgozó üzemek fejlesztése/létesítése) esetén a támogatott műveletnek kapcsolódnia kell a TEÁOR 10 vagy 11 szerinti (kivéve TEÁOR 1020) valamely feldolgozási tevékenységhez.
2. Élelmiszer-feldolgozó üzemek fejlesztése/létesítése, illetve a támogatás segítségével fejlesztett tevékenység **csak első feldolgozási szintű Annex I termék** (lásd: Fogalomtár; 14. melléklet) előállítására irányulhat.

## **4. A MŰVELETVEGREHAJTÁS IDŐTARTAMA**

### **4.1. A művelet megkezdése**

#### **4.1.1. Kizárólag eszközbeszerzést és/vagy szolgáltatás megrendelést tartalmazó művelet megkezdése**

Kizárólag eszközbeszerzést tartalmazó művelet abban az esetben részesülhet támogatásban, ha a művelet keretében megvalósítani kívánt eszközbeszerzés a támogatási kérelem benyújtásakor nem minősül fizikailag befejezettnek (vagyis, ha az eszköz üzembe helyezése még nem történt meg).

Fentiek alapján a kizárólag eszközbeszerzést tartalmazó művelet megvalósítását a kedvezményezett saját felelősségére megkezdheti a felhívás megjelenését követő napon, de a művelet keretében megvalósítani kívánt eszközbeszerzés nem minősülhet fizikailag befejezettnek a támogatási kérelem benyújtása napján. A művelet megkezdése nincs befolyással a támogatási kérelem értékelésére, és nem jelent előnyt annak elbírálása során, továbbá nem garantálja az igényelt támogatás elnyerését.

A művelet részét képező gép/eszköz/berendezés beszerzéséről szóló megrendelés/szerződés, az azokhoz kapcsolódó számla, egyszerűsített számla, előleghozzájárulás vagy előlegbekérő kiállításának, teljesítésének és kiegyenlítésének dátuma **nem lehet korábbi a felhívás megjelenését követő napnál.**

**Kérjük, hogy a megkezdett műveletre benyújtott támogatási kérelem esetén fordítsanak kiemelt figyelmet a 3.3. pont II. részében rögzített, a művelet tervezésével, megvalósításával kapcsolatos elvárásokra, valamint a 9. pontban rögzített elszámolásra vonatkozó szabályokra!**

A támogatott művelet megkezdésére és fizikai befejezésére vonatkozó részletes szabályokat az ÁÚF 6.2. pontja tartalmazza.

#### 4.1.2. Építési tevékenységet tartalmazó művelet megkezdése

**Építési engedélyköteles, vagy építési engedély nélkül végezhető építési tevékenységhez (beleértve a csak szereléssel járó technológiák beszerzését is) kapcsolódó támogatás a támogatási kérelem benyújtását megelőzően megkezdett művelethez nem igényelhető.**

Ebben az esetben a támogatási kérelem benyújtását megelőzően megkezdett művelet a támogatási kérelem teljes elutasítását vonja maga után. Új építés esetén a művelet megvalósítását a támogatási kérelem benyújtását követő napon a kedvezményezett saját felelősségére megkezdheti, de a művelet megkezdése nincs befolyással a támogatási kérelem értékelésére és nem jelent előnyt annak elbírálása során, továbbá nem garantálja az igényelt támogatás elnyerését.

**Az ÁÚF-től eltérően korszerűsítésre, felújításra vagy bővítésre irányuló műveletelem kizárólag a támogatási okirat közlését követően kezdhető meg. A támogatási okirat közlését megelőzően megkezdett korszerűsítésre, felújításra, bővítésre, irányuló műveletelem az érintett műveletelem elutasítását vonja maga után.** A korszerűsítésnek/felújításnak/bővítésnek minősülő támogatott tevékenységnek a pénzügyileg és műszaki-fizikai értelemben is elkülöníthető eleme kerül elutasításra, ha az építési tevékenységet, vagy azt megelőző bontási tevékenységet a támogatási okirat kibocsátását megelőzően megkezdte a kedvezményezett, és emiatt az eredeti/kiinduló állapot előzetes helyszíni szemle keretében nem ellenőrizhető.

A támogatási kérelem elbírálása során a Kincstár előzetes helyszíni szemlét folytathat le.

**A támogatási kérelem benyújtása előtt felmerült költségeket** a művelet részeként nem lehet elszámolni a következő kivételekkel:

- a 2023. január 1. napjánál nem korábbi dátummal kiállított tervezési dokumentáció költsége,
- a 9.2 pont 1. alpontjában felsorolt, 2023. január 1-jénél nem régebben felmerült korlátozottan elszámolható költségek.

**Építési tevékenységet is tartalmazó művelet esetén a művelet részét képező gép/eszköz/berendezés/anyag/szolgáltatás beszerzéséről szóló megrendelés/szerződés, az azokhoz kapcsolódó számla, egyszerűsített számla, előlegh számla vagy előlegbekérő kiállításának, teljesítésének és kiegyenlítésének dátuma sem lehet korábbi a támogatási kérelem benyújtását követő napnál.**

A támogatott művelet megkezdésére és fizikai befejezésére vonatkozó részletes szabályokat az ÁÚF 6.2. pontja tartalmazza.

#### 4.1.3. Ültetvénytelepítésre vonatkozó művelet megkezdése

**Ültetvénytelepítéshez kapcsolódó támogatás (4. célterülethez kapcsolódó tevékenységek) a támogatási kérelem benyújtását megelőzően megkezdett művelethez nem igényelhető.**

Ebben az esetben a támogatási kérelem benyújtását megelőzően megkezdett művelet a támogatási kérelem teljes elutasítását vonja maga után. Ültetvénytelepítés esetén a művelet megvalósítását a támogatási kérelem benyújtását követő napon a kedvezményezett saját felelősségére megkezdheti, de a művelet megkezdése nincs befolyással a támogatási kérelem értékelésére és nem jelent előnyt annak elbírálása során, továbbá nem garantálja az igényelt támogatás elnyerését.

Az ÁÚF-től eltérően meglévő ültetvény kivágása kizárólag a támogatási okirat közzétételét követően kezdhető meg. A támogatási okirat közzétételét megelőzően elvégzett ültetvénykivágás esetén nem számolható el a 9. melléklet II/a. és IV. táblázat 1. és 2. soraiban szereplő 'ültetvény felszámolásának, kivágásának költsége'.

A támogatási kérelem elbírálása során a Kincstár előzetes helyszíni szemlét folytathat le.

A támogatási kérelem benyújtása előtt felmerült költségeket a művelet részeként nem lehet elszámolni a következő kivételekkel:

- a 2023. január 1. napjánál nem korábbi dátummal kiállított tervezési dokumentáció költsége,
- a 9.2 pont 1. alpontjában felsorolt, 2023. január 1-jénél nem régebben felmerült korlátozottan elszámolható költségek.

A támogatott művelet megkezdésére és fizikai befejezésére vonatkozó részletes szabályokat az ÁÚF 6.2. pontja tartalmazza.

## 4.2. A művelet végrehajtására rendelkezésre álló időtartam és a művelet befejezésére vonatkozó elvárások

1. **Kizárólag eszközbeszerzést tartalmazó művelet fizikai befejezésére** a támogatási okirat véglegessé válását követő naptól számított **legfeljebb 12 hónap** áll rendelkezésre. Ebben az esetben a kedvezményezett művelettel kapcsolatos pénzügyi elszámolása (záró kifizetési kérelem) benyújtásának végső határideje a támogatási okirat véglegessé válását követő naptól számított 13. hónap utolsó napja.
2. **Építési tevékenységet és/vagy csak szereléssel járó tevékenységet is tartalmazó művelet** fizikai befejezésére a támogatási okirat véglegessé válását követő naptól számított legfeljebb **24 hónap** áll rendelkezésre. **A 4. célterületre vonatkozó művelet** fizikai befejezésére a támogatási okirat véglegessé válását követő naptól számított legfeljebb **24 hónap** áll rendelkezésre. Ebben az esetben a kedvezményezett művelettel kapcsolatos pénzügyi elszámolása (záró kifizetési kérelem) benyújtásának végső határideje a támogatási okirat véglegessé válását követő naptól számított 25. hónap utolsó napja.

## 5. MŰVELETVÉGREHAJTÁSSAL KAPCSOLATOS EGYÉB ELVÁRÁSOK

### 5.1. A fejlesztéssel érintett ingatlanra vonatkozó feltételek

A támogatási kérelemben a kedvezményezett köteles szerepeltetni a támogatással érintett művelet megvalósítási helyét, melynek kapcsán a fejlesztéssel érintett ingatlan(ok) rendezett tulajdoni és használati viszonyait az ÁÚF 5. fejezetében foglaltaknak megfelelően kell igazolnia a támogatási kérelem benyújtásával egyidejűleg.

Amennyiben a művelet olyan gép, berendezés, eszköz beszerzését tartalmazza, amelynek használata, üzemeltetése helyváltoztatással jár, és használaton kívüli állapotban a megvalósítási helytől eltérő helyen – tárolási helyen (lásd: 1. melléklet) - kerül tárolásra akkor a kedvezményezett a támogatási kérelmében köteles a tárolási hely adatait is feltüntetni.

A tárolási helyre vonatkozó előírásokat az ÁÚF tartalmazza.

## 5.2. A művelet megvalósítása utáni kötelezettségek (fenntartási kötelezettség)

**A kedvezményezett a művelet fizikai befejezését követően fenntartási kötelezettség terheli.**

1. Gyümölcs-, gyógy-, aroma és fűszernövény ültetvénytelepítés esetén:
  - a) A támogatásban részesült ültetvényt a 9. melléklet I. és II. táblázat „Kötelező termesztésben tartás termőre fordulástól (év)” és „Termőévek száma” oszlopaiban meghatározott ideig művelésben tartja, és a művelet megfelel, a KAP Vhr. 91. §-ban foglaltaknak.
  - b) Ha a támogatásban részesült fajokból létrehozott ültetvény telepítése esetében a kötelező termesztésben tartás ideje, illetve a termőévek száma nem éri el a 3 évet, úgy a kedvezményezett a művelet pénzügyi befejezésétől számított 3 évig, a támogatás visszafizetésének terhe mellett köteles vállalni, hogy a művelet megfelel, a KAP Vhr. 91. §-ban foglaltaknak.
  - c) A kötelező termesztésben tartási idő alatt a felhívás 3.3. IV. pont 4. célterület 4.1. és 4.2. pont szerint telepített új gyümölcstermő ültetvények esetében telepített fás szárú, cserje és félcserje típusú növények vonatkozásában a támogatással létrehozott ültetvény beállottságának (lásd: Fogalomtár) el kell érni a 90%-os mértéket.
2. Borszőlőültetvény telepítése esetén:
  - a) A kedvezményezett a támogatás visszafizetésének terhe mellett vállalja, hogy a támogatásban részesült borszőlőültetvényt a műveletmegvalósítás befejezésétől számított 13. borpiaci év végéig művelésben tartja, és a művelet megfelel, a KAP Vhr. 91. §-ban foglaltaknak.
  - b) A művelési kötelezettség ideje alatt az ültetvény beállottságának az első öt borpiaci évben el kell érnie a 90%-os szintet, az ezt követő nyolc borpiaci évben a 85%-os szintet.
3. Gép, eszköz beszerzése esetén, továbbá építéssel/szereléssel járó tevékenységre vonatkozóan a kedvezményezett a záró kifizetési kérelem elfogadásáról szóló döntés meghozatalától számított 5 évig, a támogatás visszafizetésének terhe mellett vállalja, hogy a művelet megfelel, a KAP Vhr. 91. §-ban foglaltaknak.

## 6. INDIKÁTOROK

### 6.1. Az indikátorok teljesítéséhez való hozzájárulás

A kedvezményezett a művelet megvalósításával hozzájárul a KAP ST-ben foglalt alábbi indikátor célértékek teljesítéséhez. Ezen indikátorokra vonatkozóan a kedvezményezettnek műveletszinten nem szükséges elérendő célértéket meghatároznia. Az indikátor célértékek teljesítéséhez a felhíváson kívül más, a KAP ST keretében meghirdetésre kerülő felhívás(ok) is hozzájárul(hat)(nak).

| Kapcsolódó beavatkozás megnevezése                                     | Eredménymutató                                                                                                                                                                                                     | Eredménymutató átfogó célértéke | Kimeneti mutató                                                                                                  | Kimeneti mutató értéke |
|------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|
| RD09a_B05_SML_73<br>- Mezőgazdasági kisüzemek fenntartható fejlesztése | R.9 PR Gazdaságok korszerűsítése: A szerkezetátalakításra és korszerűsítésre – többek között az erőforrás-hatékonyság javítása érdekében – nyújtott beruházás-támogatásban részesülő mezőgazdasági termelők aránya | 3,2%                            | O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelő beruházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma | 1791                   |
|                                                                        | R.42 A társadalmi befogadás előmozdítása: A társadalmi befogadást célzó, támogatásban részesülő projektekkel érintett személyek száma                                                                              | 12521                           |                                                                                                                  |                        |

Az indikátorok aktuális célértékeit a hatályos KAP ST tartalmazza.

## 7. KIVÁLASZTÁSI ELJÁRÁSREND ÉS KIVÁLASZTÁSI KRITÉRIUMOK

### 7.1. A támogatási kérelmek kiválasztására vonatkozó eljárásrend

**A támogatási kérelmek a KAP Vhr. alapján egyszerűsített kiválasztási eljárásrend alapján kerülnek elbírálásra.**

A támogatási kérelmekről az IH vezetője szakaszos elbírálással dönt.

A támogató a kérelem tárgyában történő döntéshozatalt megelőzően egymásnak ellentmondó adatok, tények, körülmények, valamint a benyújtott iratok tartalmának tisztázása érdekében a kedvezményezettet írásban hiánypótlásnak nem minősülő adategyeztetésre vagy egyeztetésre hívhatja fel.

### 7.2. Jogosultsági feltételek és kiválasztási kritériumok

Támogatásban részesülhetnek azon műveletek, amelyek megfelelnek a vonatkozó jogszabályi feltételeknek, továbbá a felhívásban és annak mellékleteiben foglalt feltételeknek:

#### 1. Nem hiánypótlatható jogosultsági feltétel:

- a kedvezményezettnek átlátható szervezetnek kell minősülnie az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 1. § 4. pontja és 50. § (1) bekezdés c) pontja szerint.

**Ha a nem hiánypótlatható jogosultsági feltételnek a támogatási kérelem nem felel meg, akkor a támogatási kérelem hiánypótlási felhívás nélkül visszautasításra kerül!**

## 2. Hiánypótoltható jogosultsági feltételek

a) a 13.1.1. pont szerint a támogatási kérelemhez csatolandó dokumentumok.

**Ha a hiánypótoltható jogosultsági feltételeknek a támogatási kérelem nem felel meg, akkor hiánypótlási felhívásra kerül sor.**

Ugyanazon tárgykörben hiánypótlásra csak egyszer van lehetőség.

## 3. Üzleti terv

**Az üzleti terv alapján maximálisan 100 pont adható. Nem támogathatók azok a kérelmek, amelyek esetében a támogatási kérelemre adott összpontszám nem éri el a 30 pontot, valamint az IH által meghatározott támogathatósági minimumpontszámot.** Ezen utóbbi mértéke a 30 pontot meghaladhatja, figyelemmel a támogathatónak ítélt kérelmek számára.

# 8. A FINANSZÍROZÁSSAL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK

## 8.1. Támogatás formája

A támogatás **vissza nem térítendő támogatásnak** minősül.

## 8.2. Igényelhető támogatás

Az igényelhető támogatás összege legfeljebb 10 millió Ft.

A támogatás maximális mértéke az összes elszámolható költség 85%-a.

## 8.3. Igényelhető előleg

Jelen felhívás vonatkozásában **egyszeri elszámolás esetén, egy alkalommal** igényelhető előleg, melynek mértéke a támogatási döntésben meghatározott támogatási összeg, illetve a még el nem számolt, vagy elszámolásra még be nem nyújtott költségekre jutó támogatási összeg **legfeljebb 25 %-a**.

**Többszöri elszámolás esetén** a kedvezményezett kérelemmel előleget igényelhet a támogatási döntésben meghatározott támogatási összeg, illetve a még el nem számolt, vagy elszámolásra még be nem nyújtott költségekre jutó támogatási összeg **legfeljebb 25%-áig, amellyel** való teljes elszámolást követően **újabb, legfeljebb 25%- előleg igényelhető**.

Ha a kedvezményezett az elszámolható költségek egy részével és ezáltal az arra jutó támogatási összeggel már elszámolt, vagy azok vonatkozásában kifizetési kérelmet nyújtott be, akkor az elszámolásra benyújtott költségekre, illetve támogatási összegre előleg már nem igényelhető.

Jelen felhívás keretében **az őstermelő és a mezőgazdasági termelőnek minősülő egyéni vállalkozó kedvezményezett nem köteles az előleg fogadására projektszámlát nyitni.**

Amennyiben a kedvezményezett **szociális szövetkezet**, úgy **köteles valamely hitelintézetnél a KAP Vhr. 83. § (2)-(6) bekezdés szerinti projektszámlát nyitni.** A kedvezményezett a projektszámla rendelkezésre állását az előlegre vonatkozó kérelem benyújtásával egyidejűleg köteles igazolni.

Az előleget kizárólag a művelet megvalósítására lehet felhasználni.

Az előleg teljes összegével az igényelt előleg folyósítását követően - a KAP Vhr. 81.§ (1) bekezdésétől eltérően - **legkésőbb a záró kifizetési kérelemben kell elszámolni**, azonban felhívjuk a figyelmet, hogy az ismételt előleg igénylésre kizárólag az elsőként folyósított előleggel való teljes elszámolást követően van lehetőség.

Nem jogosult előlegre az a kedvezményezett, akinek vagy amelynek:

- a) a KAP Vhr. szerinti agrártámogatási jogviszonyból vagy
- b) a 2014–2020 programozási időszakban keletkezett támogatási jogviszonyból eredő lejárt tartozása áll fenn a Kincssárral szemben.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az előleg igénylése és jóváhagyása sem mentesíti a kedvezményezettet az alábbi kötelezettségek alól:

- kizárólag gép és/vagy eszközbeszerzést tartalmazó művelet esetén a kedvezményezett köteles a támogatási döntés véglegessé válását követő naptól számított 13 hónapon belül a megítélt támogatási összeg 80 %-át előző vagy meghaladó mértékű támogatás elszámolására irányuló záró kifizetési kérelmet benyújtani, és az igényelt előleg teljes összegével elszámolni, vagy
- építési tevékenységet és/vagy csak szereléssel járó tevékenységet is tartalmazó illetve a 4. célterületre vonatkozó művelet esetében a KAP Vhr. 84. § (1) bekezdésében foglaltak értelmében a kedvezményezett a támogatási döntés véglegessé válásától számított 12 hónapon belül a megítélt támogatás 10%-át meghaladó mértékű támogatás elszámolására irányuló kifizetési kérelem benyújtani.

Ha a kedvezményezett által elszámolni kívánt költségek alapján számított támogatás összege meghaladja a támogatási döntésben meghatározott támogatási összeg 80%-ának az el nem számolt előleg összegével csökkentett részét, a Nemzeti Kifizető Ügynökség az előleggel való elszámolás kezdeményezésének tekinti a benyújtott kifizetési kérelmet.

**Az előlegre vonatkozó további szabályokat a KAP Vhr. 80-83. § -a tartalmazza.** A felhívás vonatkozásában az ÁÚF 6.1. pontja nem alkalmazandó.

## 9. ELSZÁMOLÁSRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK

### 9.1. Kifizetési kérelmek tervezése

#### Egyszeri elszámolás esetén:

A felhívás keretében lehetőség van egyszeri elszámolás választására, mely esetben kizárólag a záró kifizetési kérelmet köteles a kedvezményezett benyújtani a művelet fizikai befejezését követően.

Ha a kedvezményezett a támogatási döntést követően az egyszeri elszámolást választja, haladéktalanul – de legkésőbb a támogatási döntés véglegessé válását követő naptól számított 12 hónapon belül - köteles azt bejelenteni a támogatónak.

Egyszeri elszámolásról többszöri elszámolásra történő áttérés a támogatási döntés véglegessé válását követő naptól számított tizenkét hónapon belül a kedvezményezett által benyújtott változás-bejelentéssel kezdeményezhető azzal, hogy a kedvezményezettnek többszöri elszámolásként legkésőbb a támogatási döntés véglegessé válását követő naptól számított tizenkét hónapos határidő lejáratának napján be kell nyújtania a KAP Vhr. 84. §-ában foglalt feltételeknek megfelelő kifizetési kérelmet. A jóváhagyott támogatás folyósításának feltétele a változás-bejelentés támogató általi jóváhagyása.

Az egyszeri elszámolásról többszöri elszámolásra, egy alkalommal lehet áttérni.

### **Többszöri elszámolás esetén:**

A kedvezményezett legalább egy kifizetési kérelem benyújtására köteles, emellett benyújthat további egy kifizetési kérelmet, valamint a támogatási döntésben meghatározott határidőig egy záró kifizetési kérelmet kell benyújtania.

### **A kedvezményezett kizárólag gép és/vagy eszközbeszerzést tartalmazó művelet esetén köteles a támogatási döntés véglegessé válását követő naptól számított**

- 13 hónapon belül a megítélt támogatási összeg 80 %-át elérő vagy meghaladó mértékű támogatás elszámolására irányuló záró kifizetési kérelmet benyújtani.

A kedvezményezett építési és/vagy csak szereléssel járó tevékenységet is tartalmazó illetve a 4. célterületre vonatkozó művelet **esetén köteles a támogatási döntés véglegessé válását követő naptól számított**

- 12 hónapon belül a megítélt támogatási összeg 10 %-át meghaladó mértékű támogatás elszámolására irányuló kifizetési kérelmet benyújtani.
- 25 hónapon belül a 9.3. pont f) pontjában meghatározott előírás teljesítésére, azaz a támogatási okirattal jóváhagyott elszámolható költségek összegének legalább 80%-át elérő vagy meghaladó mértékű költségek elszámolására irányuló záró kifizetési kérelmet benyújtani.

A támogatás elszámolására irányuló kifizetési kérelem előírt határidőben és mértékben történő benyújtásának elmulasztása jogosulatlan igénybevételnek minősül.

A kifizetési kérelemre vonatkozó részletes szabályokat a KAP Vhr. 84-90. § tartalmazza. A felhívás vonatkozásában az ÁÚF 6.1. pontja nem alkalmazandó.

## **9.2. Elszámolható költségek**

### **A felhívás keretében a támogatás elszámolására:**

**Költség alapú elszámolás irányadó, kivéve a 4. célterület vonatkozásában a 9. melléklet II/a, II/b, II/c, IV. és V. táblázatok szerinti tevékenységeket, amelyek megvalósítása esetén egyszerűsített (egységköltség alapú) elszámolásra van lehetőség a 9.2.1 pontban foglaltaknak megfelelően.**

A **művelet elszámolható költségei** között azon költségek tervezhetők, amelyek a művelet támogatható tevékenységeihez kapcsolódnak, szerepelnek a felhívásban rögzített elszámolható költségek között, és megfelelnek az általános elszámolhatósági feltételeknek.

A **művelet nem elszámolható költségei**nek a támogatható tevékenységekhez kapcsolódó, azonban a 9.5 pontban nem elszámolhatóként meghatározott költségek, és a felhívás keretében nem támogatható tevékenységek költségei minősülnek. A nem elszámolható költségek részei a művelet összes költségének, azonban nem részei a művelet elszámolható költségének.

Amennyiben a művelet tartalmaz olyan támogatható tevékenységet, amelyet nem a támogatási kérelem részeként, nem annak költségkeretéből kíván megvalósítani, és/vagy tartalmaz olyan nem támogatható tevékenységet, amelyet a kedvezményezett meg kíván valósítani a művelet részeként, azonban a felhívás keretében biztosítottan kívüli forrásból, akkor ezen tevékenységeket elkülönítetten és egyértelműen be kell mutatni a támogatási kérelemben, valamint a későbbiekben megkötésre kerülő vállalkozói szerződésekben is. A művelet költségvetésének megfelelően részletezettnek és ily módon ellenőrizhetőnek kell lenni ahhoz, hogy meghatározható legyen a költségek, illetve ezen belül az elszámolható költségek besorolása.

A **költségek elszámolhatóságával kapcsolatos általános előírásokat, továbbá az egyes költség típusokra vonatkozó részletes szabályozást a KAP Vhr. 5. melléklete, az „ÚTMUTATÓ az elszámolható költségekhez” (a továbbiakban: Útmutató) tartalmazza, amelyeket a felhívásban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.**

**A felhívás keretében – figyelemmel az 9.4 pontban foglaltakra – az alábbi költségek tervezhetők, illetve számolhatók el:**

**1. Korlátozottan elszámolható költségek**

**1.1. Művelet-előkészítés, tervezés költségei** (az Útmutató 3.2.1. pontja alapján),

- 1.1.1. Jogszába, hatóság, felhívás által előírt kötelező előzetes tanulmányok, műszaki dokumentáció elkészítése,
- 1.1.2. Megvalósíthatósági tanulmány,
- 1.1.3. Egyéb szükséges háttér tanulmányok, szakvélemények, beleértve a beruházással érintett terület ökológiai állapotának felmérését és egyéb, horizontális követelményhez kapcsolódó adatszolgáltatás biztosítása érdekében felmerülő költséget,
- 1.1.4. Szükséges engedélyezési dokumentumok, műszaki tervek, kiviteli és tendertervek és ezek hatósági díjának (illeték, igazgatási szolgáltatási díj, egyéb eljárási költség) költségei, ideértve a művelési ág váltását, művelési ágból való kivétel adminisztratív költségét is, figyelembe véve a 4.1.2. pontban meghatározottakat.
- 1.1.5. Tervellenőr költsége,
- 1.1.6. Előzetes igényfelmérés, célcsoport elemzése, piackutatás, szakértői hálózatépítés, szakértői műhelymunkák,
- 1.1.7. Szükségletfelmérés, helyzetfeltárás,
- 1.1.8. Előkészítéshez kapcsolódó egyéb szakértői tanácsadás.

**1.2. Építési műszaki ellenőri szolgáltatás, ide nem értve a Tanácsadó Mérnökök Nemzetközi Szövetsége (FIDIC) mérnök költségeit** (az Útmutató 3.12.1.4. pontja alapján),

**1.3. Tájékoztatás, nyilvánosság biztosítása** (az Útmutató 3.4.4.1. pontja alapján),

**1.4. Műveletmenedzsment költségek** (az Útmutató 3.8. pontja alapján),

- 1.4.1. A művelet-előkészítési és megvalósítási időszakában végzett műveletmenedzsment tevékenység személyi jellegű ráfordításai (az Útmutató 3.8.1.1. pontja alapján).
- 1.4.2. A művelet-előkészítési és - megvalósítási időszakában végzett műveletmenedzsment tevékenységhez igénybe vett szakértői szolgáltatás díja (az Útmutató 3.8.1.5. pontja alapján).

**2. Beruházások költségei**

- 2.1. Terület – előkészítés (az Útmutató 3.3.8. pontja alapján),
- 2.2. Építés (átalakítás, bővítés, felújítás), épület-kivitelezés költsége akkor számolható el, ha az a művelet végrehajtásához szükséges, vagyis olyan épületek, építmények építési és értéknövelő felújítási, bővítési költségei számolhatók el, amelyekhez támogatott tevékenységek köthetők (az Útmutató 3.3.9.1. pontja alapján), ide értve a művelet megvalósítása érdekében feltétlenül szükséges bontási költségeket is,
- 2.3. Az építési költségek alatt kell érteni az új építésen túl minden, az építmény rendeltetésszerű hasznosítását lehetővé tevő átalakítást, felújítást, bővítést is (az Útmutató 3.3.9.2. pontja alapján).
- 2.4. A művelet céljához kapcsolódó, a piacon elérhető, a művelet céljai megvalósításához szükséges technológiát használó eszközök Sztv. 47–51. §-a szerinti bekerülési értéke

elszámolható (az Útmutató 3.3.10.1.1. pontja alapján).

- 2.5. Az eszköznek meg kell felelnie a hatályos szabványoknak és normáknak (az Útmutató 3.3.10.1.2. pontja alapján).
- 2.6. Támogatásból beszerzett tárgyi eszközök után értékcsökkenés nem számolható el a művelet keretében (az Útmutató 3.3.10.1.3. pontja alapján).
- 2.7. Próbaüzem költségei elszámolhatóak, a próbaüzem alatt keletkező bevételek kezelésére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni az Útmutató 4.4. pontja szerint (az Útmutató 3.3.10.1.4. pontja alapján).
- 2.8. Főszabály szerint új, kereskedelmi forgalomban, vagy gyártótól beszerezhető, első üzembe helyezésű gépek, technológiai berendezések, eszközök, anyagok beszerzése és beépítése támogatható. Az „új” jelző csak olyan beruházási jellegű termékeket illet meg, amelyeknél a kedvezményezett rendelkezik a vétel időpontjában (a számlakiállítás dátuma) kezdődő termékfelelősségi, garanciális és szavatossági jogainak érvényesíthetőségéhez szükséges, a gyártó és a forgalmazó által kibocsátott, hiteles dokumentumokkal (az Útmutató 3.3.10.1.5. pontja alapján).
- 2.9. Immateriális javak beszerzése (az Útmutató 3.3.10.2. pontja alapján).
- 2.10. Lízing (az Útmutató 3.3.11. pontja alapján).

**A támogatási kérelem részeként benyújtott költségvetésnek tartalmaznia kell a művelet összes – elszámolható és nem elszámolható – költségét!**

A támogatási kérelemben tervezett elszámolható költségek alátámasztására, a piaci ár igazolása szükséges. Ennek részletes szabályozását az Útmutató 2.3.2.4. pontja tartalmazza.

**Tájékoztatjuk a Tisztelt Kedvezményezetteket, hogy a támogató jogosult a piaci árak való megfelelést az alátámasztó dokumentumoktól függetlenül, legalább három árajánlattal történő alátámasztás esetén is ellenőrizni, saját, az árrealitás vizsgálatra szolgáló módszertana alapján referencia árakkal összevetni. Ha a támogató az elfogadhatónál nagyobb eltérést észlel a piaci árhoz képest, egyeztetésre szólítja fel a kedvezményezettet, indokolt esetben pedig csökkenti az elszámolható költséget.**

Amennyiben az ajánlatok a piaci ár igazolására alkalmatlanok (különösen: nem összehasonlíthatóak, nem azonos tárgyúak, nem egymástól és a kedvezményezettől független piaci szereplőktől származnak, a tényleges piaci árat jelentősen meghaladják), a felmerült költségek a művelet terhére nem elszámolhatóak.

A piaci ár bizonyítása a kedvezményezett kötelezettsége és felelőssége. A költségteleknek a művelet költségvetésének megfelelően részletezettnek és ilyen módon ellenőrizhetőnek kell lenniük ahhoz, hogy meghatározható legyen a besorolásuk.

### 9.2.1. Egyszerűsített elszámolási mód alkalmazása

**A KAP Vhr. 5. mellékletének 2.3.2.1. pontja alapján a felhívás 4. célterülete esetén, a művelet elszámolása során kötelező a 9. melléklet II/a, II/b, II/c, IV. és V. táblázatok szerinti tevékenységek tekintetében az átalány alapú egységköltség elszámolási módot alkalmazni.**

Az egyszerűsített elszámolási módok esetében, a költségek felmerülését a kedvezményezettnek nem kell alátámasztania háttérdokumentumokkal (például számlával, bankszámlakivonattal, összesítővel, illetve egyéb számviteli bizonylattal), és a piaci áraknak való megfelelést sem kell vizsgálni. A kedvezményezettnek sem a kifizetési kérelem mellékleteként nem kell a költség felmerülését igazoló dokumentumokat benyújtani, sem elkülönítetten nem szükséges őrizni azokat a művelet helyszínén/nyilvántartásában. A számviteli szabályoknak megfelelően a bizonylatokat meg kell őriznie a kedvezményezettnek, a támogató és ellenőrző szervezetek helyszíni ellenőrzés során azonban nem

vizsgálják ezeket, kivételt képeznek azok az esetek, amikor a kedvezményezett vállalja, hogy a támogatás egy meghatározott %-át egy adott tevékenységre, eszközre költi, ennek megtörténtét ellenőrzi a támogató, valamint az ellenőrző szervezet.

**Az egyszerűsített elszámolási mód alá eső költségek vonatkozásában a Kincstár a záró kifizetési kérelemhez kapcsolódó helyszíni vizsgálat során vizsgálja a művelet leírásban, telepítési tervben előírt tevékenységek – telepítési napló szerint rögzített - megvalósulását.**

### 9.3. Elszámolhatóság feltételei

- a) A felhívás keretében támogatott művelet költségei elszámolhatóságának kezdete:
  - aa) A támogatási kérelem benyújtása előtt felmerült költségeket - a tervezési dokumentációk költségétől és a [9.2.](#) pont 1. alpontban felsorolt korlátozottan elszámolható költségektől eltekintve - a művelet részeként nem lehet elszámolni.
  - ab) Kizárólag gép és/vagy eszközbeszerzést tartalmazó művelet esetén a művelet részét képező gép/eszköz beszerzéséről szóló megrendelés/szerződés, az azokhoz kapcsolódó számla, egyszerűsített számla, előlegszámla vagy előlegbekérő kiállításának, teljesítésének és kiegyenlítésének dátuma nem lehet korábbi a pályázati felhívás megjelenését követő napnál.
- b) A felhívás keretében támogatott költségek elszámolhatóságának vége:
 

A kedvezményezett művelettel kapcsolatos pénzügyi elszámolása (záró kifizetési kérelem) benyújtásának végső határideje:

  - kizárólag eszközbeszerzést tartalmazó művelet esetén a támogatási okirat véglegessé válását követő naptól számított 13. hónap utolsó napja;
  - építési tevékenységet és/vagy csak szereléssel járó technológiát is tartalmazó művelet esetén a támogatási okirat véglegessé válását követő naptól számított 25. hónap utolsó napja;
  - a 4. célterület keretében támogatott művelet esetén a támogatási okirat véglegessé válását követő naptól számított 25. hónap utolsó napja.
- c) A támogatás folyósítása a kedvezményezett KNYR-ben rögzített fizetési számlájára történik.
- d) Szóbeli megállapodás alapján történő költségelszámolásra nincs lehetőség.
- e) A kifizetési kérelem keretében a kedvezményezett
  - ea) ha természetes személy, akkor nem nyújthat be olyan, készpénzben kiegyenlített elszámoló bizonylatot, amelynek az – általános forgalmi adó felszámítása esetén az általános forgalmi adóval növelt – ellenértéke meghaladja az 1,5 millió forintot,
  - eb) ha nem természetes személy, akkor nem nyújthat be készpénzben kiegyenlített elszámoló bizonylatot.
- f) A kedvezményezett köteles a támogatási okirattal jóváhagyott elszámolható költségek összegének legalább 80%-ával elszámolni.
- g) A kedvezményezett – az egyszeri elszámolás kivételével - köteles a KAP Vhr. 84. § (1) bekezdésben foglalt elszámolási kötelezettség betartására, ennek megfelelően a támogatási okirat véglegessé válását követő naptól számított 12 hónapon belül köteles a megítélt támogatás 10%-át meghaladó mértékű támogatás elszámolására irányuló kifizetési kérelmet benyújtani.
- h) Kifizetési kérelem – a záró kifizetési kérelem kivételével - csak abban az esetben nyújtható be, ha az abban igényelt támogatás összege meghaladja a megítélt támogatás 10%-át.

- i) A záró kifizetési kérelem alapján a támogatás folyósítása felfüggesztésre kerül, amíg a kedvezményezett nem nyújtja be a Kincstárhoz valamennyi, a műveletmegvalósításhoz és az üzemeltetéshez kapcsolódó véglegessé vált engedélyt.
- j) A forinttól eltérő pénznemben kiállított elszámoló bizonylat esetén az elszámoló bizonylat végösszegét, illetve az elszámoló bizonylaton szereplő tevékenységek, tételek költségét és az arra jutó támogatás összegét a számlán megjelölt fizikai teljesítés időpontjában érvényes, a MNB által közzétett hivatalos devizaárfolyamon kell forintra átszámítani.
- k) A beruházási támogatás összegét a kettős könyvvezetésre kötelezett kedvezményezettnek tőketartalékba (lekötött tartalékba) kell helyezni, nem kettős könyvvezetésre kötelezett kedvezményezettnek az egyéb bevételek között kell elszámolni saját könyvelésében. Ha a tőketartalékba helyezett támogatás tekintetében a kedvezményezettnek támogatás jogosulatlan igénybevétele miatt visszafizetési kötelezettsége keletkezik, a visszafizetett támogatás összegét a tőketartalék terhére – a lekötött tartalék megszüntetése után – kell elszámolni
- l) Valamennyi beszerzés vonatkozásában az Útmutató 2.3.2.5. pontja szerinti függetlenségre vonatkozó szabályok az irányadók.
- m) A 4. célterület kapcsán a 9. melléklet II/a, II/b, II/c, IV. és V. táblázatok szerinti tevékenységek megvalósítása esetén egységköltség alapú elszámolás alkalmazandó.

#### 9.4. Az elszámolható költségek mértékére és arányára vonatkozó elvárások

A művelet tervezése során az egyes elszámolható költségtípusok vonatkozásában a következő korlátozásokat szükséges figyelembe venni:

| Költségtípus                                                                                                                                                                                                                                                                   | Maximális mértéke az összes nettó elszámolható költségre vetítve (%) /maximális nettó támogatási összeg (Ft) |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Korlátozottan elszámolható költségek (9.2. fejezet 1. pont) és immateriális javak költségei, összesen:</b><br><i>ebből:</i> <ul style="list-style-type: none"> <li>tájékoztatás, nyilvánosság</li> <li>műszaki ellenőri szolgáltatás</li> <li>műveletmenedzsment</li> </ul> | 5%<br><br>0,5%, legfeljebb nettó 150 000 Ft<br>1%<br>2,5%                                                    |
| <b>Terület-előkészítés</b> (régészeti feltárás, lőszementesítés, bozótirtás, földmunkák stb.)                                                                                                                                                                                  | 2%                                                                                                           |
| <b>Áruszállításra, terepi munkavégzéshez használt, N1 járműkategóriába sorolt, gépjárművek beszerzése a felhívás 3.1.2.2. pont 2. alpontja alapján</b>                                                                                                                         | 5 000 000 Ft                                                                                                 |
| <b>A telepen belül megvalósítandó infrastruktúra-fejlesztés (lásd: Fogalomtár) és a vagyonvédelem gépeinek, eszközeinek beszerzése a felhívás 3.1.2.2. pont 3. alpontja alapján (1., 2., 3. és 5. célterület esetében)</b>                                                     | 40%                                                                                                          |

A fenti táblázatban meghatározott százalékos korlátok betartása a támogatási kérelem összeállítása, valamint a műveletmegvalósítás során kötelező. A táblázatban szereplő százalékos korlát a záró kifizetési kérelem jóváhagyása során – a műszaki-szakmai tartalom csökkenésével nem járó –

műveletszintű megtakarítás eredményeként átléphető azzal, hogy az egyes költségtípusokra megállapított összeg nem növekedhet.

## 9.5. Nem elszámolható költségek

**A támogatható tevékenységekhez kapcsolódóan nem elszámolható költségnek minősül mindazon költség, amely nem szerepel a 9.3. pontban, különösen:**

- a) a levonható áfa,
- b) a kamattartozás-kiegyenlítés,
- c) a hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy kezességi díjtámogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás,
- d) a hiteltúllépés költsége, egyéb pénzügyforgalmi költségek,
- e) a devizaátváltási jutalék,
- f) a pénzügyi, finanszírozási tranzakciókon realizált árfolyamveszteség,
- g) a bírságok, kedvezményezett által fizetett kötbérek és a polgári perrendtartásról szóló törvény szerinti perköltség, függetlenül attól, hogy bíróság által megítélésre került-e,
- h) a művelet keretében működési költségek, bérköltségek és forgóeszközök, egynyári és évelő növények vásárlása,
- i) sikerdíj
- j) a kedvezményezettnek saját teljesítés keretében felmerült bármely költség, kivéve a 4. célterület vonatkozásában a 9. melléklet II/a, II/b, II/c, IV. és V. táblázatok szerinti tevékenységeket.

## 10. JOGKÖVETKEZMÉNYEK

### 10.1 Általános jogkövetkezmények

1. Az intézkedésben való részvétellel összefüggésben megállapított jogosultság vagy az igénybe vett támogatás egésze vagy egy része jogosulatlanul minősül, és amennyiben a kedvezményezett a felhívás 9.1 és 9.3. g) pontja szerinti kötelezettségét nem teljesíti, azaz nem nyújt be a támogatási okirat véglegessé válását követő naptól számított 12 hónapon belül a megítélt támogatás 10%-át meghaladó mértékű támogatás elszámolására irányuló kifizetési kérelmet.
2. Az intézkedésben való részvétel vagy az igénybe vett támogatás egésze jogosulatlanul minősül, és a támogató az agrártámogatási jogviszonyt keletkeztető döntését visszavonja, ha a kedvezményezett a záró kifizetési kérelmében a támogatási okirattal jóváhagyott elszámolható költségek összegének legalább 60%-ával nem számolt el.
3. Ha a kedvezményezett a záró kifizetési kérelmében a támogatási okiratban jóváhagyott elszámolható költségek összegének legalább 60%-ával elszámol, de az elszámolás mértéke a támogatási okiratban jóváhagyott elszámolható költségek összegének 80%-át nem éri el, úgy a támogatási okiratban megállapított támogatási összeg az elmaradás %-ával, de legfeljebb 5 %-kal csökkentésre kerül és a támogató az így megállapított szankció összegét a kifizetendő támogatásból levonja, illetve amennyiben a szankció összege a kifizetendő támogatás összegét meghaladja, akkor a kedvezményezett köteles a különbözet visszafizetésére.

4. Támogatási előleg igénylése esetén, ha a kedvezményezett legkésőbb a záró kifizetési kérelemmel a részére folyósított előleg teljes összegével nem-, vagy csak részben számol el, az el nem számolt előleg összegét köteles visszafizetni, valamint a kedvezményezett terhére támogatás jogosulatlan igénybevételének megállapítására kerül sor, amely alapján a támogató az agrártámogatási jogviszonyt keletkeztető döntését visszavonhatja.
5. Ha a kedvezményezett nem tesz eleget a tájékoztatással, nyilvánossággal kapcsolatos kötelezettségének, akkor a már igénybe vett támogatási összeg 3 %-át az intézkedésben való jogosulatlan részvételre vonatkozó szabályok szerint köteles visszafizetni.

## 10.2 Az üzleti tervben vállalt kötelezettségekhez fűződő jogkövetkezmények

**A támogatási okiratban megítélt támogatás 5%-kal csökkentésre kerül, amennyiben a kedvezményezett nem tesz eleget valamely, az üzleti tervben vállalt kötelezettségének, így különösen:**

1. A művelethez kapcsolódó termelői együttműködésben való tagsága megszűnik (mind a megvalósítási, mind a fenntartási időszakra vonatkozólag).
2. A művelethez kapcsolódó mezőgazdasági szociális szövetkezeti tagsága megszűnik (mind a megvalósítási, mind a fenntartási időszakra vonatkozólag).

## 10.3 A felhívásban rögzített kötelezettségekhez/elvárásokhoz fűződő jogkövetkezmények

**A) A támogató jogosult az agrártámogatási jogviszonyt keletkeztető döntését visszavonni, és ezzel egyidejűleg az igénybe vett támogatás egészére vagy egy részére vonatkozóan a kedvezményezett visszafizetési kötelezettségéről rendelkezni, ha a kedvezményezett nem tesz eleget valamely, a felhívásban foglalt kötelezettségvállalásoknak, így különösen:**

1. Ha a kedvezményezett nem tesz eleget a fenntartási kötelezettségének, úgy köteles az intézkedésben való jogosulatlan részvételre vonatkozó szabályok szerint visszafizetni az igénybe vett támogatást azon időszakkal arányosan, amelynek tekintetében nem teljesültek a követelmények;
2. Az intézkedésben való részvétel vagy az igénybe vett támogatás egésze jogosulatlanul minősül, és a támogató az agrártámogatási jogviszonyt keletkeztető döntését visszavonja, ha kedvezményezett a 4. célterület esetében a 7. melléklet szerinti tartalmi elemekkel rendelkező telepítési naplót nem vezet;
3. Ha a kedvezményezett nem tesz eleget a mezőgazdasági üzemméret legalább 50%-os mértékben történő növelésére vonatkozó vállalásának a 3.3. pont I. rész 11. alpontja szerint.

**B) A támogatási okiratban megítélt támogatás 5%-kal csökkentésre kerül, amennyiben a kedvezményezett nem tesz eleget a következő kötelezettségeknek, vállalásoknak:**

1. A 4. célterület esetében a kedvezményezett az ültetvény művelési kötelezettségének ideje alatt az ültetvény beállottságára vonatkozó kötelezettséget nem tartja fenn;
2. A 4. célterület esetében a kedvezményezett a gazdálkodási napló vezetési kötelezettségét nem teljesíti.

## 11. TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

### 11.1. Jogutódlás, kötelezettségátadás

A jogutódlásra, valamint a kötelezettségátadásra a KAP törvény 32-33. §-ában, illetve a KAP Vhr. 49. - 51. §-ában és az ÁÚF-ben foglaltak az irányadók.

Az agrártámogatási jogviszony létrejötte után az agrártámogatási jogviszonyból eredő jogok és kötelezettségek az átvállaló kérelmére átadhatóak, ha a kötelezettségátadást az európai uniós állami támogatási szabályok lehetővé teszik.

A kötelezettségátadáshoz a támogató előzetes jóváhagyása szükséges. A kérelem nem hagyható jóvá, ha az átvállaló nem felel meg a jogszabályban vagy pályázati felhívásban meghatározott feltételeknek.

### 11.2. További dokumentumok

Felhívjuk a Tisztelt Kedvezményezettek figyelmét, hogy az ÁÚF a <https://kap.gov.hu> honlapon megtalálható és a felhívás elválaszthatatlan része.

**Kérjük, hogy a támogatási kérelmet az ÁÚF és a „KAP Felhasználói kézikönyv az elektronikus felület használatához és e-kérelem benyújtásához” című dokumentumok figyelembevételével készítsék el!**

A Kincstár kifizetési kérelmekkel kapcsolatos közleménye, valamint a felhíváshoz kapcsolódó tájékoztatója elérhető a <https://www.mvh.allamkincstar.gov.hu/> honlapon.

A Közös Agrárpolitika és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások végrehajtásának szervezetéről és intézményeiről szóló [601/2022. \(XII. 28.\) Korm. rendelet 3. § 22.](#) pontja szerinti adatok körét a 16. melléklet tartalmazza.

### 11.3. Képzettségi nyilvántartás

Felhívjuk a kedvezményezettek figyelmét, hogy a KAP törvény 13. § (1) bekezdésének f) pontja, valamint a KAP Vhr. 8. § (1) bekezdése alapján a Kincstár az egyes intézkedésekben való részvétel feltételeként előírt vagy értékelési szempontból figyelembe vehető képzettséget igazoló dokumentumok nyilvántartására és az azokban szereplő képzettségre vonatkozó adatok, tények kezelésére, ellenőrzésére **képzettségi nyilvántartást vezet**.

A képzettségi nyilvántartásba történő bejelentés szabályait a Kincstár [20/2024. \(IV. 4.\) számú közleménye](#) tartalmazza, amely az alábbi elektronikus útvonalon érhető el: <https://www.mvh.allamkincstar.gov.hu/kozlemenyek/-/kozlemeny/20-2024-iv-4-szamu-kincstar-kozlemeny>

Ha a kedvezményezett a felhívás 3. melléklet 3. pontja szerinti „Meglévő szakértelem bemutatása” értékelési szempont ellenőrzéséhez szükséges okirat vagy bizonyítvány másolatát a Kincstárhoz korábban még nem nyújtotta be vagy az igazolás alapjául szolgáló képzettség tekintetében változás történt, akkor azt a támogatási kérelem benyújtásával egyidejűleg köteles benyújtani.

## 12. ÜGYFÉLSZOLGÁLAT ELÉRHETŐSÉGE

Ha további információkra van szüksége, forduljon bizalommal a **Kincstár Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Ügyfélszolgálatához**, amely az alábbi elérhetőségeken áll rendelkezésre:

### Ügyfélfogadási idő:

Hétfő, Kedd és Csütörtök: 9.00 - 12.00 és 13.00 - 16.00

Szerda és Péntek: 9.00 - 12.00

**Telefon:** 1811 (4-es gomb); (1) 374-3603 vagy (1) 374-3604

**E-mail:** [mv.ugyfelszolgalat@allamkincstar.gov.hu](mailto:mv.ugyfelszolgalat@allamkincstar.gov.hu)

A kapcsolatfelvételre a mobilGAZDA alkalmazást is felhasználhatják, amely ingyenesen elérhető a Google Play és App Store digitális tartalomszolgáltatóknál, használata regisztrációhoz kötött.

## 13. CSATOLANDÓ MELLÉKLETEK LISTÁJA

### 13.1. A támogatási kérelemhez csatolandó dokumentumok

#### 13.1.1. A támogatási kérelem elkészítése során csatolandó (pótolható) mellékletek listája:

A támogatási kérelem benyújtásakor a következő mellékleteket szükséges csatolni:

1. Az STÉ módszertan alapján a kedvezményezett mezőgazdasági tevékenységből származó üzemméret igazolását alátámasztó dokumentumok („Kormányhivatal igazolása a mezőgazdasági tevékenységgel hasznosított területadatokról”; valamint „Hatósági állatorvos igazolása az éves átlagos állatlétszám igazolásához” nyomtatványok). Az üzemméret megállapítása szempontjából a 348,93 forint/euró árfolyammal számolt 2020. évi STÉ adatok az irányadók.

A támogatási kérelem elbírálásához minden esetben szükséges a teljes üzemméret meghatározása, mely az alábbi adatok alapján kerül megállapításra:

- a) „Kormányhivatal igazolása a mezőgazdasági tevékenységgel hasznosított területadatokról” (4. melléklet);
  - b) EK kérelemben feltüntetett azon adatok, amelyek a „Kormányhivatal igazolása a mezőgazdasági tevékenységgel hasznosított területadatokról” nevű nyomtatványon nem szerepelnek;
  - c) „Hatósági állatorvos igazolása az éves átlagos állatlétszám igazolásához” (5. melléklet);
  - d) szarvasmarha, anyajuh, és anyakecske állatfajok esetében az ENAR nyilvántartásban szereplő adatok.
2. Üzleti terv értékelési szempontokat alátámasztó igazolások, nyilatkozatok, dokumentumok a felhívás 3. melléklete szerint.
  3. Az ÉNGY-ben nem szereplő építési tételekre, valamint a gépekre, berendezésekre, technológiákra valamint a felhívásban meghatározott egyes szolgáltatások vásárlására vonatkozóan 3 db árajánlatot.

4. Ha a kedvezményezett nem számol el a technológiához kapcsolódóan építést, csupán szerelési munkával érintett a fejlesztés, abban az esetben elegendő technológiai leírás (gyártói/forgalmazói termék/technológiai leírás, műszaki leírás, használati útmutató) és a megvalósítási helyet bemutató helyszínrajz, vázrajz (amennyiben releváns) benyújtása.
5. Az 5.2 pontban meghatározott, az érintett ingatlanokra vonatkozó igazolások
6. A létesítendő gyümölcstermő ültetvény helye szerint illetékes vármegyei kormányhivatal földművelésügyi osztály által kiállított igazolást az engedélyeztetési eljárás megindításáról, vagy az ültetvénytelepítési szándékhoz kapcsolódó bejelentési kötelezettség teljesítését igazoló, a létesítendő gyümölcstermő ültetvény helye szerint illetékes vármegyei kormányhivatal földművelésügyi osztály által kiadott, a telepítési hatósághoz történő bejelentést, továbbá – ha az a támogatási kérelem benyújtásakor rendelkezésre áll - a telepítésre kerülő ültetvény telepítési hatóság általi nyilvántartásba vételét igazoló dokumentumot.
7. Igazolást arról, hogy a terület a telepíteni kívánt fajták szerinti legalább alkalmas besorolással szerepel a gyümölcs termőhelyi kataszterben.
8. A létesítendő csemeszőlő ültetvény helye szerint illetékes vármegyei kormányhivatal vetőmag- és szaporítóanyag felügyeleti osztály által kiállított igazolást az engedélyeztetési eljárás megindításáról, vagy az ültetvénytelepítési szándékhoz kapcsolódó bejelentési kötelezettség teljesítését igazoló, a létesítendő csemeszőlő ültetvény helye szerint illetékes vármegyei kormányhivatal vetőmag- és szaporítóanyag felügyeleti osztály által kiadott, a telepítési hatósághoz történő bejelentést, továbbá – ha az a támogatási kérelem benyújtásakor rendelkezésre áll - a telepítésre kerülő ültetvény telepítési hatóság általi nyilvántartásba vételét igazoló dokumentumot.
9. Borszőlő ültetvény telepítése esetén a támogatási kérelem benyújtásakor mellékelni kell a terület fekvése szerint illetékes hegybíró által kiadott új telepítési engedélyt.
10. A felhívásban előírt tartalommal a telepítési tervet.
11. A faiskola, vagy szaporítóanyag nagykereskedelmi forgalmazóval kötött előszerződést (amennyiben releváns: faj, - fajta és alany szerinti bontásban).
12. **Amennyiben a művelet tartalmaz korszerűsítésre, felújításra vagy bővítésre, illetve meglévő ültetvény kivágására irányuló műveletelemet, abban az esetben a támogatási kérelem benyújtásakor fennálló, a művelet megkezdését, megvalósítását megelőző állapotot részletesen, teljes körűen - amennyiben releváns, az összes egyedi azonosító adatot is - bemutató fotódokumentáció benyújtása szükséges.**
13. Építési tevékenység esetében építészeti-műszaki tervdokumentáció, valamint a 2. melléklet szerinti nyilatkozatot az építési tevékenységekről.

Felhívjuk figyelmét, hogy a felsorolt mellékleteket a támogatási kérelem benyújtásakor kell csatolni. A támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának folyamatát az ÁÚF tartalmazza, amely letölthető a <https://kap.gov.hu> oldalról.

## 13.2. Az első kifizetési kérelemhez csatolandó dokumentumok

1. Építési tevékenység végzése esetén az elszámolni kívánt bizonylattal együtt az ÉNGY szerinti bontású számlarészletezőt is be kell nyújtani minden kifizetési kérelemhez.
2. Legkésőbb az első, építéssel kapcsolatos kifizetési kérelemhez mellékelni kell a kedvezményezett nevére szóló jogerős végleges építési engedélyt, – beleértve az engedélyezési záradékkal ellátott építészeti-műszaki tervdokumentációt.
3. Ha a művelet a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet hatálya alá tartozik (előzetes vizsgálati eljárás, környezeti hatásvizsgálati eljárás, egységes környezethasználati engedélyezési eljárás), az eljárást lezáró végleges környezetvédelmi határozatot.
4. A telepítésre kerülő ültetvény telepítési szándék bejelentését és hatóság általi nyilvántartásba vételét igazoló dokumentumot - amennyiben az a támogatási kérelemmel együtt nem került benyújtásra.
5. Az első, a szaporítóanyag elszámolását is tartalmazó kifizetési kérelemhez mellékelni kell a felhasznált szaporítóanyagra vonatkozó, a kérelmező nevére kiállított származási igazolás másolatát, nem Magyarországról származó szaporítóanyag esetén a kérelmező nevére kiállított, a felhasznált szaporítóanyag származását igazoló dokumentumot (adás-vételét igazoló számla, szállítólevél, származási igazolás).
6. Mogyoró ültetvény vonatkozásában mikorrhizált csemete telepítése esetén a szaporítóanyag mikorrhizáltságát tanúsító bizonylat benyújtása.
7. A támogatott beruházás megvalósulását, az elszámolni kívánt kiadási tétel(ek) teljesítését a legteljesebb mértékben és egyértelmű módon alátámasztó fotódokumentáció, beleértve az arculati elem(ek) megvalósítását igazoló fotódokumentációt is.

Felhívjuk figyelmét, hogy a felsorolt mellékleteket az első kifizetési kérelem benyújtása során csatolni szükséges. A dokumentumokat az előlegigénylés kapcsán a Kincstár jogosult bekérni.

Az elszámolható költségek valóságát igazoló és alátámasztó, a kifizetési kérelemben benyújtandó dokumentumok körét a KAP Vhr. 4. melléklete határozza meg.

## 14. A FELHÍVÁS MELLÉKLETEI

1. melléklet: Fogalomtár
2. melléklet: Nyilatkozat építési tevékenységről
3. melléklet: Üzleti terv kitöltési útmutató
4. melléklet: Kormányhivatal igazolása
5. melléklet: Hatósági állatorvos igazolása
6. melléklet - Szakmai, szakmaközi vagy tenyésztő szervezeti tagság igazolása
7. melléklet: Telepítési napló minimális tartalmi elemei
8. melléklet: Telepítési terv minimális tartalmi elemei
9. melléklet: Támogatott ültetvényekre vonatkozó követelmények egységköltségek
10. melléklet: TCS, TÉSZ, TISZ, Pinceszövetkezet tagsági igazolás
11. melléklet: STÉ értékek jegyzéke
12. melléklet: Szociális szövetkezet igazolás
13. melléklet: ÖCSG nyilatkozat
14. melléklet: Annex I. lista
15. melléklet: Támogatott gépcsoport lista
16. melléklet: Tájékoztató az ARACHNE kockázatértékelő eszköz részére küldendő adatokról